

Міністерство освіти і науки України
Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського
Навчально-науковий інститут філології та журналістики
Кафедра журналістики

Кваліфікаційна робота
Авторський проєкт «Культура у вогні»
(вебсайт на культурно-мистецьку тематику)

Балацької Софії Ігорівни,
студентки IV курсу, групи 061-206
спеціальність: 061 Журналістика
ступінь вищої освіти: БАКАЛАВР
Науковий керівник:
Малиш Мирослава Михайлівна,
кандидат філологічних наук
за спеціальністю «Журналістика», доцент

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії: _____

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Київ – 2024

ЗМІСТ

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	3
1.1.Обґрунтування проєкту	3
1.2.Теоретична база.....	7
1.3.Мета й завдання	10
1.4.Джерела фактів.....	12
1.5.Технічні та програмні засоби.....	14
1.6.Сфера застосування	15
1.7.Структура проєкту	16
2. СПЕЦИФІКАЦІЯ	17
2.1.Зображення	17
ВИСНОВКИ.....	18
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	20
ДОДАТКИ.....	25
АНОТАЦІЯ	66

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Обґрунтування проєкту

Актуальність медійної роботи про стан та проблеми висвітлення російсько-української війни в культурі зумовлена сучасними реаліями. 10 років тому росія анексувала український Крим та розпочала війну на Донбасі. Це значно вплинуло на всі аспекти життя в Україні, включаючи культуру.

Культурна тематика стала невід'ємно пов'язаною з воєнною. Культура завжди була способом висловлювати суспільні настрої та переживання, і війна не є винятком. Художники, музиканти, письменники та інші діячі культури активно реагують на події, що відбуваються. Їх твори не тільки документують воєнні реалії, але й сприяють глибшому розумінню того, що переживає країна та її народ.

Проте, попри важливість і значимість цих творів, медійне відображення культури під час війни є недостатнім. ЗМІ зосереджуються переважно на висвітленні бойових дій, політичних подій та економічних наслідків конфлікту. На думку Є. Бойка, українського журналіста, в країні налічується мала кількість медіа, що спрямовані на висвітлення культурної тематики: «Сподіваюся, що їх буде більше. А також, що у великих суспільно-політичних медіа будуть окремі розділи “культура”, відмежовані від “лайфстайл” чи “життя”. Наразі в суспільно-політичних медіа бракує людей, які якісно пишуть про культуру» [18].

Тому кваліфікаційна робота є вкрай актуальною, оскільки вона не лише розповідає про відображення російсько-української війни в культурі (є документом часу), але й допомагає краще зрозуміти роль культурного простіру в умовах стресу, тривожності та напруженості.

Як стверджують О. Гарматій та С. Кісіль, обов'язковим у культурологічній журналістиці є діяльність «в ногу з часом». Вивчати та обирати важливі мистецькі теми, вектор яких спрямований на створення якісного контенту, – підстави вивести культурну тематику в ЗМІ на високий рівень [4, с. 7].

Тема роботи зосереджується на стані та проблемах висвітлення російсько-української війни в культурі. Проект розповідає про трансформацію видів культури в період війни. Митці все частіше звертаються до тем, пов'язаних із війною, втратами, патріотизмом та героїзмом. Війна стала центральною темою в багатьох творах, включаючи літературу, музику, живопис, театр та кінематограф [7].

Митці, незважаючи на всі труднощі, продовжують творити, зберігати і передавати культурну спадщину. Культурна сфера в Україні наразі є дуже динамічною, адже українці починають більше проявлятися, заявляти про себе, а не сидіти в тіні російських музикантів, акторів, художників тощо. Завдяки цьому з'являється безліч нових імен. Про них хочеться говорити, просувати їхні меседжі та український контент.

Робота включає спеціально розроблені розділи, присвячені різним аспектам культури (Див. Додаток Б). Це надає можливість детальніше дізнатися про кожен з них.

Для реалізації творчої роботи обрано комфортний, усім доступний та ефективний **формат подання матеріалу** – сайт (див. Додаток Б).

За визначенням Великого тлумачного словника сучасної української мови, вебсайт – це набір поєднаних між собою вебсторінок, що зазвичай знаходяться на одному сервері, та обслуговується однією людиною, групою людей або організацією [2, с. 117].

Сьогодні у всіх є доступ до Інтернету, і саме тому формат сайту ідеально підходить для створення онлайн-видання. Окрім цього, це звичний для українців формат, який надає можливість досягнути великий обсяг інформації, широко представляє результати дослідження. Вебсайт дозволяє використовувати різноманітні мультимедійні засоби: фото, відео, аудіо, що краще розкриває тематику. Також окремо варто виділити можливість створення інтерактивних елементів на сайті, що дозволяє залучити аудиторію до захоплюючого сприйняття матеріалу. Це, на думку вже згаданих О. Гарматій та С. Кісіль, сприяє кращому розумінню мистецького явища [4, с. 4].

Новизна роботи зумовлена її проблематикою. Поки в Україні не існує медіа, яке спеціалізується на висвітленні російсько-української війни в культурному просторі.

За результатами опитування Українського культурного фонду фахівці галузі культурних та креативних індустрій вважають, що «пріоритетність сектору культури має бути наряду з повоєнним відновленням міст та інфраструктури» — не дивлячись на зміну пріоритетів державного фінансування, респонденти наголошують на важливості підтримки та промоції української культури як на національному, так і на міжнародному рівні [20].

Дослідження заповнює нішу вивчення теми культури в умовах війни. Проект детально досліджує, як війна вплинула на культурний простір України, і як митці реагують на ці події через свої твори.

На відміну від окремих творів, рецензій чи коментарів, що час від часу з'являються в медіа, цей проект пропонує комплексне та всебічне дослідження впливу війни на українську культуру. Він аналізує літературу, музику, театр, кіно, фотографію та образотворче мистецтво, створюючи повноцінну картину відображення війни в культурному ландшафті.

Назва проєкту «*Культура у вогні*» є метафоричною і символічною. Метафора вказує на перебування нашої культури в небезпеці. Назва містить у собі емоційну напругу та драматизм, що надає зрозуміти, що українська культура проходить важкі випробування і знаходяться під загрозою через війну. Вона ніби запрошує аудиторію подивитися на сучасні культурні реалії під призмою їх виживання та відновлення в умовах війни.

Мотивація вибору такої назви також пов'язана з фільмом «Зима у вогні: Боротьба України за свободу», який «показує 93-денний період зими 2013—2014, змальовуючи такі події, як рух за громадянські права, що перетворюється на підтримувану мільйонами людей революцію» [21].

Ідейно-смісловий задум роботи базується передусім на дослідженні різноманітних аспектів взаємодії між війною та культурою.

Патріотичний аспект полягає в популяризації культурно-мистецької тематики в Україні, ознайомленні аудиторії з сучасними проєктами, новою епохою української культури. «Культура у вогні» демонструє, як культура сприяє зміцненню національної єдності та опору.

Через відображення творчості митців у контексті війни проєкт розповідає про незламність українського народу, їхню відданість національним цінностям та прагнення до свободи і незалежності.

Пізнавальний аспект включає висвітлення реальних подій та проблем російсько-української війни через культуру. Проєкт знайомить аудиторію з різноманітними художніми та культурними інтерпретаціями війни, розкриваючи особисті та колективні переживання митців.

Рефлексивний аспект відображає те, що культура є важливим джерелом відпочинку в складний час. Вона допомагає людям виразити свої емоції, переживання, біль. Надає можливість людям знайти баланс, знижує внутрішню тривогу та сприяє єднанню [5].

Крім того, в числі задумів було створення нового проєкту, який стане мотивацією не тільки вивчати українську культуру, а й, можливо, допомагати створювати її.

1.2. Теоретична база

Проєкт «Культура у вогні» спрямований на дослідженні та документуванні стану культури в умовах російсько-української війни. Робота охоплює аналіз впливу війни на різні аспекти культурного життя, включаючи літературу, музику, образотворче мистецтво, театр, кінематограф, фотографію. Теоретична база дослідження ґрунтується на міждисциплінарних підходах, що включають культурологію, соціологію, психологію та медіа-студії.

Війна впливає на культуру на декількох рівнях: з одного боку, вона руйнує культурні інститути, з іншого — стимулює появу нових форм творчості та вираження. Під час війни культурні твори часто стають засобами протесту, інструментом збереження національної ідентичності та способом психологічної реабілітації. «Мистецтво допомагає не тільки самовираженню та єднанню людей, воно може зцілити ціле покоління людей, які пережили війну. Через фантазії, вигадані світи, картини, скульптури, поезію ми можемо відірватись від реальності, хоч і на деякий час. І культура допомагає нам не втратити віру у мирне майбутнє» [12].

Робота над проєктом включала кілька основних етапів. По-перше, це збір даних. Для дослідження ми звернулися до таких джерел, як преса («Українська правда», «Детектор медіа», «Артефакт», Ukraïner, DTF Magazine, «Заборона»), онлайн-архіви, блоги, наукові статті та збірники (для цього використовувалася база даних, така як Google Scholar). Поєднання різних типів джерел дозволило отримати більш повну картину відображення війни в культурі.

Під час роботи над медіа-проєктом використані загально-наукові та спеціальні методи аналізу [15, с. 50-52]:

- Проблемно-тематичний аналіз (застосований для створення подальшого плану дій, спрямованого на всебічне висвітлення проблеми; вивчення та розчленування проблематики висвітлення російсько-української війни в культурі; визначення ключових характеристик та елементів проєкту, таких як типів мистецьких творів (живопис, музика, література, театр, кіно), медіа-жанрів (новини, рецензії, огляди, аналітичні статті тощо), а також спосіб представлення інформації (вебсайт));
- Аналіз-синтез (застосований для детального вивчення та систематизації медіа-матеріалів, мистецьких творів та культурних артефактів, що відображають російсько-українську війну);
- Порівняльний аналіз (застосований для зіставлення різних культурних підходів до висвітлення війни, вивчення відмінностей і подібностей у поданні конфлікту).

Ці методи дозволяють проникнути в глибину змісту та сенсів, які створюють митці. Використання різних методів аналізу дозволяє також залучити знання з культурології, соціології, психології та інших дисциплін, що робить дослідження більш багатограним.

Окрім цього, були проаналізовані інші проєкти з подібною тематикою. Наприклад, проєкт *Culture Fights Back: Ukrainian Artists at War*, мета якого ділитися історіями митців та представників громадянського суспільства, які приєдналися до лав Збройних сил України. На сайті можна прочитати про українських героїв із кіно, музики, літератури та візуального мистецтва. Кожна розповідь проілюстрована світлинами: одна з цивільного життя, друга — з військової служби [27].

Іншим гарним прикладом є «Лірум» — медіа про нову українську культуру: музику, кіно і літературу. Основний їх меседж — це писати про актуальність. Вони можуть висвітлити альбоми, книжки й фільми, які вийшли не сьогодні й не вчора, але які вписуються в контекст розвитку української культури [13].

Теоретична база дослідження включає в себе також ознайомлення із технічною підготовкою для створення вебсайту, який слугуватиме платформою для презентації авторських матеріалів (див. Додаток А і Б). Цей аспект дослідження зосереджується на пошуку інформації про особливості технічного забезпечення для верстання сайту.

Технічна підготовка починалася зі збору та опрацювання інформації про створення вебсайтів. Це включало вивчення матеріалів, що описують різні платформи для створення сайтів, їхні переваги та недоліки, а також технічні вимоги. Переглядалися інструкції та навчальні відео на YouTube, що пояснили основи розробки, дизайну та верстання сайтів. За підсумком, був обран сучасний конструктор сайтів родом з України — Operage.

Перш ніж розпочати роботу над проектом вебсайту, за висловом Т. Прокопенка, необхідно чітко сформулювати мету сайту, створити його макет, визначити комплекс робіт, методів і способів їхнього виконання, необхідні ресурси, а також характер взаємодії між елементами сайту [14, с. 6].

Тож ми окреслили мету сайту, створили початковий шаблон, визначили його структуру (головна сторінка, рубрики, розділ «Про нас»), розробили макети сторінок. На цьому етапі також підібрали основні шрифти, кольорову палітру та графічні елементи, що використовуватимуться на сайті.

Наступним кроком було написання складання рубрикації, текстових матеріалів (див. Додаток А) та додавання зображень. Це зайняло найбільше часу. Завершальним етапом роботи із сайтом було створення логічної та

інтуїтивно зрозумілої навігації, а також оптимізація сайту для різних пристроїв (комп'ютери, смартфони).

Отже, проєкт «Культура у вогні» спирається на широкий спектр теоретичних та методологічних підходів, що дозволяє глибоко вивчити та зрозуміти трансформацію культури в умовах війни.

1.3. Мета й завдання роботи

Дослідження має на меті виявити якомога більше цікавих мистецьких проєктів, посприяти їх подальшому розвитку і поширенню в суспільстві. Основна мета проєкту «Культура у вогні» – показати, як російсько-українська війна сприймається митцями, відобразити стійкість та адаптацію культурної спільноти до воєнних реалій, привернути увагу до важливості збереження культурної спадщини та підтримки митців у складні часи. Окрім того, показати не лише окремі приклади, а створити цілісну картину, яка б відображала глибину та масштаб цього явища.

Ми підтримуємо тезу О. Розумної про те, що «культура виявилась ефективною зброєю й водночас стратегією в неоголошеній інформаційній війні» [16, с. 4]. «Українській культурній спільноті необхідно створити власний культурний наратив для «передачі» у глобальному просторі. Працюючи над цим, важливо озвучувати найактуальніші для України меседжі, враховуючи важливість ідей інформаційної відповідальності, патріотизму, громадянської солідарності, толерантності, волонтерства. Саме вони мають вплинути на оновлений образ України» [16, с. 6].

Медіа може мати перспективу стати міжнародним, але першочергова його мета – показати нашим людям українське, щоб вони нарешті забули російське. «Кожен, хто створює контент, має нести відповідальність за його зміст. Українські медіа повинні припинити згадувати про російське.

Необхідно повністю ігнорувати їхню культуру. Таким чином, ми зможемо зменшити вплив російського контенту та відволікти увагу від нього, що сприятиме зміцненню національної ідентичності та підвищенню інтересу до української культури і подій» [18]. Для того, аби м'яко та обережно це зробити була обрана актуальна та важлива тематика.

Ціль проєкту – показати людям, що культура та мистецтво «на часі», воно не може бути поза війною, воно частина нашого життя. «Чим довше триває війна, тим більше журналісти зустрічаються із реаліями висвітлення військового життя та культури» [3, с. 10].

Додатковою метою роботи також є підкреслення ролі культури в процесі відновлення та зцілення після воєнних травм. Як пише А. Тормахова, «мистецькі практики є сублімацією для багатьох українців, а ще ефективним засобом комунікації, що дозволяє донести власні страждання та біль, віру та сподівання» [22].

На думку українського кардинала Л. Гузара, «було б корисно замислитися над сучасним станом культури в українському суспільстві, старатися пізнати її надбання та з'ясувати, як те духовне багатство ми можемо й повинні використати на благо нашого народу» [8]. Тож робота про висвітлення війни в мистецтві може стати важливим джерелом знань для розуміння впливу війни на культурний розвиток суспільства, і навпаки.

Завданнями проєкту «Культура у вогні» є:

1. Вивчити, як війна вплинула на українську культуру, зміну в тематиці та стилях мистецьких творів. Оглянути нові культурні проєкти та твори, що мають на меті відображення та осмислення війни.
2. Дослідити інфопростір, матеріали на тему висвітлення війни у творчості, їх ефективність та доцільність створення.

3. Створити оригінальний контент (див. Додаток А), що розповідає про твори митців, які відображають події російсько-української війни. Мова йде про твори в галузі живопису, літератури, кінематографу, фотографії, музики.
4. Розробити інтуїтивно зрозумілий та зручний інтерфейс, який стане основною платформою для проєкту.

Об'єктом кваліфікаційної роботи є широка сфера взаємодії між культурою, мистецтвом та соціально-політичними процесами в період російсько-української війни у медійному середовищі.

Предметом кваліфікаційної роботи є мистецькі та культурні явища та твори, які висвітлюють російсько-українську війну за допомогою медіа ресурсів.

Проєкт «Культура у вогні» може зацікавити потенційного споживача медіапродукту своєю актуальністю та глибиною розкриття теми. Він сприятиме вирішенню суспільно значущої проблеми збереження та підтримки культурної спадщини в умовах війни, а також підвищенню обізнаності громадськості про важливість мистецтва як чинника суспільної стійкості та ідентичності.

1.4. Джерела фактів

Кваліфікаційна робота «Культура у вогні» базується на багатому спектрі джерел фактів, які забезпечують всебічний аналіз стану мистецтва та культури в умовах російсько-української війни. Джерела можна поділити на кілька категорій:

- Наукові дослідження (наукові статті, тези доповідей, матеріали конференцій).
- Матеріали дослідження на практиці (журналістські матеріали, мистецькі проєкти).

- Блоги, соціальні мережі (платформи, де митці та культурні діячі діляться своїми роботами, думками чи досвідом).

Специфіку використання джерел під час підготовки роботи умовно можна поділити на дві частини:

1. Опрацювання джерел на підготовчому етапі для вивчення особливостей дизайну вебсайтів та характеристик написання матеріалів.
2. Використання джерел фактів безпосередньо для створення журналістських текстів.

Проведена глибока підготовча робота для здобуття теоретичних знань із залученням різноманітних джерел, зокрема: наукових праць дослідників, матеріалів конференцій, вебресурсів. Для вивчення впливу війни на культуру опрацьовано роботи таких науковців, як В. Кріцька [6], О. Сидорук [19], І. Семенята [18], А. Тормахова [22], С. Триколенко, І. Єлісеєв [23], К. Чечель [26] та ін. Для ознайомлення із технічними та візуальними особливостями створення сайту опрацьовано роботи таких науковців, як О. Трофименко [24], Т. Прокопенко [14] та ін. Опрацьовані також статті та інструкції в інтернеті, що стосуються вебдизайну та верстання сайтів: operage.ua, wsart.com.ua, pinterest.com.

Для здобуття теоретичних знань і практичних умінь переглянуто відеоуроки про створення сайту на YouTube-каналах: Marchenko Marketing, Marus Design: Веб-дизайн і фріланс, Максим Льодін | YouTeam, Стас Свідерський | таргетована реклама.

1.5. Технічні й програмні засоби

Творчий проєкт реалізовано на ноутбуках Medion та Hp. Для створення сайту ми звернулися до українського конструктора Onepage.

За виначенням О. Трофименко, «конструктори сайтів – це онлайн-сервіси, за допомогою яких можна створити сайт. Створення дизайну, заповнення та редагування контенту відбувається безпосередньо в браузері комп'ютера за допомогою різноманітних шаблонів галереї і дизайнерських інструментів, а тексти, зображення та інші модулі можна пересувати по сайту за допомогою миші» [24, с. 117].

Для організації процесу використано Notion (для управління проєктами, завданнями та координації команди) та Excel (для створення контент-плану та його виконання), а також Google Workspace (для зберігання документів, спільної роботи та комунікації команди).

Для оформлення та зберігання авторських матеріалів залучено текстові редактори Microsoft Word і Google Docs.

Дизайн проєкту створений за допомогою таких онлайн-ресурсів: Pinterest (для пошуку прикладів оформлення), Pexels і Unsplash (стоки безкоштовних зображень), remove.bg (сайт для видалення фону на фото), Canva (для створення логотипу).

Процес створення проєкту «Культура у вогні» включає декілька ключових етапів:

1. Планування:

- Визначення тем та напрямків для висвітлення;
- Створення контент-плану.

2. Розробка та наповнення сайту:

- Створення структури сайту та розробка дизайну;

- Добір та інтеграція мультимедійного контенту (фото, колажі відео);
- Оптимізація сайту для пошукових систем та забезпечення швидкої роботи.

Проект «Культура у вогні» виконаний за допомогою синергії технічних та програмних засобів, аби забезпечити доступність та ефективність у висвітленні мистецьких творів, що відображають стан та проблеми російсько-української війни, а також для створення платформи, де користувачі можуть легко взаємодіяти з контентом.

1.6. Сфера застосування

Проект «Культура у вогні» спрямований на широку аудиторію, включаючи шанувальників культури в Україні та закордоном, культурних працівників та митців, науковців та студентів. Місцеві та міжнародні шанувальники зацікавлені в сучасній українській культурі. Культурні працівники та митці знайдуть у проекті підтримку та натхнення. Науковці та студенти зможуть використовувати матеріали проекту для дослідження та навчання.

Сфера застосування «Культури у вогні» включає інтернет-платформу, таку як власний вебсайт проекту, та дозволяє поширювати контент, залучати аудиторію. Вебсайт проекту <https://cultureonfire.onepage.me/> було запущено у квітні 2024 року, де регулярно оновлюється контент.

Практичне значення проекту полягає в інформаційній підтримці, збереженні культурної спадщини, соціальній підтримці та освітній цінності. Проект підвищує обізнаність про стан мистецтва під час війни серед широкої аудиторії, фіксує та документує події, пов'язані з культурним життям в умовах війни, підтримує митців та культурні інституції, привертає увагу

міжнародної спільноти до культурних аспектів війни в Україні та забезпечує ресурси для дослідження та навчання в галузі культури.

1.7. Структура журналістського проєкту

«Культура у вогні» складається з вебсайту та низки публікацій у різних жанрах. Сайт має головну сторінку, де описується проєкт і надається рубрикація. Крім того, створені механізми для поширення зборів для української армії та є можливість долучитися до команди.

На початковій стадії створено 10 журналістських матеріалів (із текстовими та візуальними елементами). Далі передбачене постійне оновлення.

Усі публікації розподілені за спеціальними постійними рубриками: «Сторінки війни» (1 матеріал), «Звуки спротиву» (2 матеріали), «Палітра боротьби» (2 матеріали), «Війна в об'єктиві» (2 матеріали), «Новини» (3 матеріала).

2. СПЕЦИФІКАЦІЯ

2.1. Зображення

Як пише М. Максимовича, «фотоілюстрації в сучасних ЗМІ відіграють важливу роль, оскільки самі по собі дають аудиторії візуальну інформацію» [9, с. 31]. Тож у роботі «Культура у вогні», а саме на вебсайті проєкту, використано велику кількість фотографій, картин, відео та ілюстрацій.

Для створення якісного контенту зображальні матеріали запозичено з різних джерел. Основним джерелом є соціальні мережі Instagram і Facebook. Також ілюстрації завантажено з безкоштовних фотостоків Pexels і Unsplash. Окрім того, деякі світлини та скріншоти взято з інших ЗМІ: «Детектор медіа», «Гиктор медіа», Craft.

Для окремих журналістських матеріалів створені авторські колажі (за допомогою ресурсу [pinterest.com](https://www.pinterest.com)).

Варто зазначено, що всі мультимедійні матеріали підписано.

ВИСНОВКИ

Проект «Культура у вогні» присвячений висвітленню медійними засобами російсько-української війни в культурних проєктах. В ході виконання завдань проєкту було досягнуто наступних результатів:

- Вивчено та оглянуто те, як російсько-українська війна вплинула на нашу культуру, як змінилася тематика та стилі мистецьких творів.
- Досліджено культурний інфопростір, в особливості матеріали на тему відображення війни у творчості митців.
- Створено оригінальний та пізнавальний контент (див. Додаток А), що розповідає про те, як відображаються події російсько-української війни в культурі. Поручені теми в галузі живопису, літератури, кінематографу, фотографії, музики.
- Розроблено інформаційно-культурний вебсайт, який є основною платформою для медіа-проєкту.

Основні результати проєкту свідчать про те, що митці та культурні діячі, попри складні умови, продовжують активно творити, організовувати виставки, концерти та інші культурні заходи, знімати кіно та писати книги. Проєкт також показав важливість інформаційної підтримки та привернення уваги суспільства до проблем збереження культурної спадщини в умовах війни.

Внаслідок розробки сайту та написання журналістських матеріалів створено медіа-проєкт, який є новим. Ми всебічно дослідили вплив війни на культурне життя в Україні, що до цього часу було недостатньо висвітлене. Використання сучасних технологій для документування та поширення інформації дозволило створити унікальну базу даних про відображення війни в культурних подіях та діяльності митців. Це не лише посприє збереженню культурної спадщини, але й допоможе у подальшому дослідженні та аналізі впливу конфлікту на культуру.

Перспективи подальшої роботи включають розширення бази даних, залучення нових учасників до проєкту, організацію онлайн та офлайн заходів та подальше поширення отриманих результатів. Також планується створення нових публікацій, які висвітлюватимуть нові аспекти культурного життя в Україні в умовах війни.

Отже, проведене дослідження показало, що культурне життя в Україні зазнало значних змін та викликів, але водночас продемонструвало велику стійкість та адаптивність митців і культурних інституцій. Медійний проєкт «Культура у вогні» досягнув поставлених цілей та завдань, показавши високу актуальність та суспільну значущість теми, а також сприяв збереженню та популяризації культурної спадщини України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бліндюк М. Як працюють українські культурні медіа під час війни. *Суспільне.Культура*. 03.06. 2022. URL: <https://suspilne.media/culture/245223-ak-pracuut-ukrainski-kulturni-media-pid-cas-vijni/> (дата звернення: 30.03.2024).
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови: 250000. Укл. та голов. ред. Бусел В. Т. Ірпінь: Перун, 2005. VIII, 1728 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000989> (дата звернення: 14.03.2024).
3. Військова журналістика. український аспект: становлення української військової журналістики; місце військової журналістики у медіапросторі в період воєнного стану; правові підстави діяльності військових журналістів під час воєнних дій. Укл.: Копотун І. М., Коропатнік І. М., Микитюк М. А., Павлюк О. О., Пасіка С. П., Петков С. В. Київ: Професіонал, 2023. 676 с. URL: <https://jurkniga.ua/contents/viyskova-zhurnalistika-ukrainskiy-aspekt-stanovlennya-ukrainskoi-viyskovoi-zhurnalistiki-mistse-viyskovoi-zhurnalistiki-u-mediaprostor-i-v-period-voienno-go-stanu-pravovi-pidstavi-diyalnosti-viyskovikh-zhurnalistiv-pid-chas-voiennikh-diy.pdf> (дата звернення: 14.03.2024).
4. Гарматій О., Кісіль С. Тема культури в українських ЗМІ: основні тенденції подання. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Журналістські науки. 2018. № 896. URL: <https://ena.lpnu.ua/items/fc68ebd1-9c9b-4f18-9abf-1253b8ce96c0> (дата звернення: 14.03.2024).
5. Дятел О. Мої вміння – моя зброя. Чи є місце культурним заходам під час війни? *Українська правда*. 14.05.2022. URL:

- <https://life.pravda.com.ua/columns/2022/05/14/248644/> (дата звернення: 30.03.2024).
6. Кріцька В. Сила театру: відрефлексувати війну. *Ukrainer*. 08.08.2022. URL: <https://www.ukrainer.net/syla-teatru/> (дата звернення: 07.04.2024).
 7. Кущенко О. Журналістика культури: чому вона важлива під час війни. Конспект вебінару Тетяни Пушнової. *Академія викладачів журналістики*. 18.10.2022. URL: <https://www.jta.com.ua/knowledge-base/zhurnalistyka-kultury-chomu-vona-vazhlyva-pid-chas-viyny-konspekt-vebinaru-tetiany-pushnovoi/> (дата звернення: 07.04.2024).
 8. Любомир Гузар. Яке значення має культура для нашого життя? *Українська правда*. 25.03.2015. URL: <https://www.pravda.com.ua/columns/2015/03/23/7062428/> (дата звернення: 14.03.2024).
 9. Максимович М. Сучасна фотожурналістика: проблеми, виклики, перспективи. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Вип. 3. 2019. URL: https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2019/aug/17779/7_0.pdf (дата звернення 10.04.2023)
 10. Моїсєєва Ф. А., Усачов В. А. Осмислення культури як процесу розвитку людського суспільства. *Наука. Релігія. Суспільство*. 2013. № 4. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/86946/11-Moiseeva.pdf?sequence=1> (дата звернення: 10.04.2024).
 11. МОТ. Модуль тимчасовості. *DTF Magazine*. URL: <https://moduleoftemporality.com/> (дата звернення: 10.04.2024).
 12. Навіщо країні потрібна культура? *Артефакт*. URL: <https://artefact.live/навіщо-країні-потрібна-культура/> (дата звернення: 10.04.2024).
 13. Про проєкт. *Лірум*. URL: <https://liroom.com.ua/pro-proekt/> (дата звернення: 30.03.2024).

14. Прокопенко Т. Теорія систем і системний аналіз : навч. посіб. Черкаси: ЧДТУ, 2019. 139 с. URL: https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/986/1/%d0%a2%d0%a1%d0%86%d0%a1%d0%90_%d0%9d%d0%9f_%d0%9f%d1%80%d0%be%d0%ba%d0%be%d0%bf%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be.pdf (дата звернення: 04.03.2024).
15. Різун В.В., Скотникова Т.В. Методи соціальнокомунікаційних досліджень. *Наукові записки Інституту журналістики*. Том 52. 2013. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%20%D0%B7%D0%B0%20%D0%A0%D1%96%D0%B7%D1%83%D0%BD%D0%BE%D0%BC.pdf> (дата звернення: 28.05.2024).
16. Розумна О. Культурна дипломатія України: стан, проблеми, перспективи. Київ: Національний інститут стратегічних досліджень, 2016. 53 с. URL: https://www.niss.gov.ua/sites/default/files/2016-09/kultu_dypl-26841.pdf (дата звернення: 07.04.2024).
17. Семаковська Т. Жінки, діти та рюкзаки: як митці півдня та сходу говорять про війну. *Бахмут IN.UA*. 12.03.2024. URL: <https://bahmut.in.ua/yak-mytczy-govoryat-pro-vijnu/> (дата звернення: 07.04.2024).
18. Семенюта І. «Це найгірший час для створення медіа про культуру, але кращих часів не буде». *Детектор медіа*. 20.05.2024. URL: <https://detector.media/infospace/article/227079/2024-05-20-tse-naygirshyy-chas-dlya-stvorennya-media-pro-kulturu-ale-krashchykh-chasiv-ne-bude/> (дата звернення: 23.05.2024).
19. Сидорук О. Роль мистецтва під час війни: актуальний досвід України. *Сучасні напрямки розвитку наукових досліджень: матеріали XIII міжнародної науково-практичної конференції*. Чикаго, 2022. URL: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Modern%20directions%20of

- [%20scientific%20research%20development_2022.pdf#page=656](#) (дата звернення: 07.04.2024).
20. Стан культури та креативних індустрій під час війни: результати дослідження від Українського культурного фонду та МКІП України. *Український культурний фонд*. 12.08.2022. URL: <https://ucf.in.ua/news/11082022> (дата звернення: 30.03.2024).
21. Татаренко І. Українські документальні фільми, які допоможуть краще зрозуміти Україну. *marie claire*. 24.08.2023. URL: <https://marieclaire.ua/uk/obshhestvo/ukrayinski-dokumentalni-filmi-yaki-dopomozhut-krashhe-zrozumiti-ukrayinu-za-versiyeyu-imdb> (дата звернення: 20.05.2024).
22. Тормахова А. Мистецькі практики під час війни: український вимір. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. Київ, 2022. Вип. 41. С. 70-75. URL: <https://sborniki.rshu.edu.ua/index.php/ucpmk/article/view/547/566> (дата звернення: 23.04.2024).
23. Триколенко С., Єлісеєв І. А. Війна очима українських митців – знакові образи і новітня символіка. *Сталий розвиток авіаційної інфраструктури України: колективна монографія*. Львів–Торунь: Liha-Pres, 2023. С. 285-300. URL: <https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/59798/3/%d0%a2%d1%80%d0%b8%d0%ba%d0%be%d0%bb%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be-Chapter%20Manuscript-11087-1-10-20230614.pdf> (дата звернення: 23.04.2024).
24. Трофименко О. Веб-технології та веб-дизайн: навч. посібник. О. Г. Трофименко, О. Б. Козін, О. В. Задерейко, О. Є. Плачінда. Одеса: Фенікс, 2019. 284 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ae28ae9f-d248-4ec9-8ac2-deb56416f8c2/content> (дата звернення: 04.03.2024).

- 25.Чернічкін І. «Це мрія тепер — просто побачитись, просто жити». Українські художники показують своє мистецтво про війну. *Заборона*. 28.04.2022. URL: <https://zaborona.com/ukrayinski-hudozhnyky-pokazuyut-svoye-mystecztvo-pro-vijnu/> (дата звернення: 07.04.2024).
- 26.Чечель К. Творити попри війну. Мистецтво в Україні живе. *International Finance Corporation*. 2022. URL: <https://www.ifc.org/uk/stories/2022/amid-the-destruction-art-endures-in-ukraine> (дата звернення: 23.04.2024).
- 27.Юноша М., Косюк О. Мультидисциплінарні дослідження: вплив фотографії на журналістику. *XII Міжнародна науково-практична конференція «Молодь, освіта та наука через виклики сьогодення»*. Бордо, 2023. С. 144-146. URL: <https://archive.liga.science/index.php/conference-proceedings/issue/view/inter-01.12.2023/55> (дата звернення: 23.04.2024).
- 28.About the Project. Culture Fights Back. *Ukrainian Institute*. URL: <https://ui.org.ua/en/culture-fights-back-2/about-the-project/> (Last accessed: 30.03.2024).
- 29.Onepage. URL: <https://onepage.io/uk> (Last accessed: 30.03.2024).

ДОДАТКИ

Додаток А

Тексти публікацій на сайту «Культура у вогні»

1. Хто такий @libkos і чому його знають всі українці?

Українські митці зображують трагедію і героїзм, страждання і надію свого народу. Їхні роботи стають свідченням жахливий реалій, які коять росіяни. Ми хочемо познайомити тебе з вітчизняними художниками та показати, як вони переживають і передають емоції за допомогою живопису. Ми подивимося на їхні картини, почуємо історії.

Костянтин разом із дружиною Владою давно захоплювались художньою фотографією. Вони мали досить популярний профіль в Інстаграм, де серед підписників було й чимало росіян. Подружжя займалося зйомкою весіль та урочистих церемоній. Їх зворушливі та яскраві фотосесії закоханих мали великий попит та збирали навколо себе шанувальників. Але події, які сталися після 24 лютого 2022 року змусили їх кардинально змінити фокус роботи: тепер замість радості та щастя, їм доводиться увіковічувати на своїх знімках зруйновані міста, загиблих воїнів та плач матерів, що втратили своїх дітей.

Повномасштабне вторгнення застало Ліберових в Одесі. В один момент усе, чим вони займалися, втратило сенс, а в коментарях під їх антивоєнними постами колишні фанати з росії почали залишати негативні відгуки. Розпач, злість, зневіра в людяності розривали душу Костянтина і він вирішив продовжити робити те, що в нього найкраще виходить — фотографувати.

У своєму інтерв'ю Раміні Есхакзай фотограф розповідає, що це було спонтанне рішення. У нього не було досвіду роботи воєнним фотографом, він не знав, як правильно в таких умовах налаштувати камеру, як обирати

ракурс, та й в цілому в нього було досить туманні уявлення про справжню війну.

«В інтернеті немає туторіалу, як знімати арту», — так коментував Ліберов. Проте бажання зафіксувати справжнє обличчя війни та донести світу правду про те, що відбувається в Україні, перемогло. Костянтин разом із Владою стали першими, хто почав документувати події на фронті, працюючи з військовими та волонтерами. Вони досить швидко адаптувалися до нових складних умов. Більшість знімків були зроблені прямо на передовій. Фотографам доводилося працювати під обстрілами артилерії, ризикувати своїм життям задля декількох кадрів, які зможуть передати жорстокість війни.

За 2 роки повномасштабного вторгнення в Костянтина Ліберова з'явився масштабний портфель робіт. Серед них дуже багато фотографій військових з тяжкими пораненнями, похоронів, картини зруйнованих будинків, де ще нещодавно мирно жили люди. Проте періодично він і досі знімає весілля, щоправда, тепер вони проходять не в дорогих ресторанах, а в шпиталях. Автор ділиться, що йому подобається фотографувати поранених бійців, які, не зважаючи ні на що, не здалися, а продовжують жити та кохати. Це вселяє надію. Нині Костянтина знає майже кожен українець, у профілі в Instagram більше півмільйона людей споглядають страшні кадри з бойового поля.

Фото Ліберових стали важливим інструментом у приверненні міжнародної уваги до подій в Україні. Його роботи використовують у своїх виступах світові лідери, щоб донести до широкої аудиторії правду про війну. Їх фотографії були опубліковані в провідних світових виданнях. У 2023 році президент України Володимир Зеленський нагородив Костянтина Ліберова орденом «За заслуги» III ступеня за мужність, самовідданість і вагомий внесок у розвиток української державності.

Попри всі труднощі, Костянтин і Влада продовжують свою роботу, вірячи, що їх внесок допоможе зупинити війну та принести мир на рідну землю. Їх історія – приклад мужності та відданості своїй країні та професії, яка має на меті показати світу правду і допомогти донести людям, що таке справжня війна.

2. Співати про війну — ключ до успіху?

Пісні про війну набули особливої популярності в українській музичній індустрії. Чого тільки вартують «музичні шедеври» про пса Патрона, Байрактар, ваньок-встаньок та ін. Ще 2 роки тому мрією українців було зустріти в ТОП-10 Apple Music принаймні одного нашого виконавця. Зараз ми живемо в дійсності, де ледь не в кожній добірці можемо зустріти українську музику, здебільшого на воєнну тематику. Але чи є треки про війну ключем до успіху? Розбираємося!

З початком воєнних подій в країні почала відроджуватись українська музика. Війна привела за собою як кризу особистості, так і зміни в національній свідомості населення.

Мода – циклічна, а музика – тим більше. Доцільно пригадати низку воєнних віршів та пісень, котрі були популярні ще за далеких часів УПА. Яскравий приклад, це пісні: «Зродились ми великої години» та «Йшли ми до бою». Тож не дивно, чому українська музика набуває популярності у музичних чартах саме в таких умовах .

Багато українських співаків почали використовувати у своїй творчості воєнну тематику. Оскільки тема патріотизму зараз актуальна як ніколи. І, звісно, воєнні дії значно вплинули на життя українських співаків, співачок, гуртів. Це відображається в їхній творчості.

Того найстрашнішого дня, 24 лютого 2022 року, росія розпочала повномасштабне вторгнення на нашу територію. В Україні це викликало так

званий «культурний бум». З'явилося безліч патріотичних віршів, пісень, кліпів, навіть фільмів. З іншого боку, це спричинило внутрішній конфлікт: як не зробити з національних символів творчість у стилі «байрактарщини».

Мабуть, усі пам'ятають першу відому пісню, яка стала символом стійкості Києва. Це трек, який заспівав Андрій Хливнюк з відомого гурту «Бумбокс» — «Ой, у лузі червона калина».

Наступний відомий на весь світ трек — «Доброго вечора, ми з України». Виконавець — гурт «PROBASS Δ HARDI» з Кременчуга. Про цей гурт, до речі, ніхто не чув до війни. Тому можна зробити висновок, що вторгнення росії принесло популярність деяким артистам, зробило їх відомими та дало розкрити свій творчий потенціал.

Неможливо забути час, коли весь інфопростір заповнила пісня гурту "Мюслі UA" з відомою зараз всім назвою "Вова, *баш їх, бл*ть". В основі цієї пісні крилата фраза керівника «Агрофірми П'ятихатська» і президента футбольного клубу «Інгулець» Олександра Поворожняка. Ці слова він сказав у своєму особистому зверненні до нашого президента Володимира Зеленського.

Цей трек дуже стрімко набув популярності, став мемом та швидко очолив українські чарти Spotify та Apple Music. Музичний хіт входив у топ-100 пісень в Україні. А на YouTube наразі має більше ніж 7,5 млн переглядів.

Не можна не згадати відомий гурт Kalush з їхньою піснею Stefania. Ця пісня була презентована в лютому для Нацвідбору на міжнародний музичний конкурс «Євробачення -2022». Композиція принесла Україні перемогу. Окрім цього, після фінального виступу Kalush Orchestra зі сцени сказали промову, в якій просили врятувати Маріуполь та «Азовсталь».

Спершу фронтмен гурту, Олег Псюк, присвятив цю пісню своїй матері, але з початком війни вона набула багато інших значень. Хоча в тексті немає

жодного слова про війну, більшість людей почали асоціювати пісню з Україною як матір'ю, а також називати її гімном війни.

Одразу після перемоги на Євробаченні Kalush Orchestra виклали кліп на пісню Stefania. Відеоролик знімали у зруйнованих містах Київської області — Бучі, Ірпені, Гостомелі та Бородянці. Наразі кліп має 69 млн переглядів на YouTube.

Ще один музичний твір вийшов у 2023 році. Це пісня під назвою «Фортеця Бахмут» гурту «Антитіла». Трек особливо цінний для українців, оскільки привернув увагу і світових ЗМІ до подій, які відбувались у Бахмуті.

Мало хто знає, що члени цього гурту пів року захищали Україну від окупантів. Через 6 місяців перебування на передовій, музиканти вирішили зосередитись на музиці. Такі сміливі й талановиті люди — гордість нашої країни. До речі, на YouTube кліп на цю пісню зібрав більше, ніж 23 мільйонів переглядів.

Пісні про війну, хоча й народжені в складні та трагічні часи, мають потужний вплив на суспільство. Вони не лише зберігають пам'ять про події та героїв, але й формують національну ідентичність та дух опору. Співати про війну може бути ключем до успіху для музикантів, оскільки такі пісні резонують з емоціями слухачів і часто стають символами єдності та надії. Однак, справжній успіх приходить не тільки через актуальність теми, але й через щирість та глибокий емоційний зв'язок з аудиторією.

Більшість українських музикантів — справжні герої. Вони не просто збирають мільйонні донати, а ще й підтримують бойовий дух як військових, так і цивільних людей. Крім того, вони активно беруть участь у волонтерських проєктах, організовують благодійні концерти та акції.

Нашу національну свідомість з усіх сил хочуть стерти, знищити. Руйнують будинки, театри, школи, музеї.... Вбивають митців. Нищать вщент

нашу культуру. Проте ми навіть у такий складний час відповідаємо музикою. Не даємо нас зламати і постійно показуємо світу, що ми є!

3. З фронту на сторінки: військові щоденники та історії про війну в Україні

З 2014-го року українська література поповнилася новими пронизливими творами, що відображають жорстоку реальність війни. Серед найвизначніших праць можна знайти щоденники воїнів, які розкажуть читачам про війну з перших вуст.

Цей огляд зосереджується на військових щоденниках та історіях, які виходять далеко за межі простої хроніки подій. Ми розглянемо ключові моменти кожної книги, її унікальні риси та внесок у загальну картину сучасної української літератури. Кожна з цих історій – не лише про війну, але й про людяність, стійкість та незламність українського народу.

«Полон», автор: Валерія «Нава» Суботіна

Книга розповідає про драматичні події навколо Маріуполя та заводу «Азовсталь», де українські військові протягом 86 днів героїчно тримали оборону в оточенні. За наказом вищого командування, задля збереження життів бійців та порятунку поранених, захисники припинили оборону і здалися в полон з умовою обміну через 3-4 місяці. Валерія Суботіна, яка була частиною пресслужби полку «Азов», провела понад 11 місяців у полоні: спочатку в Оленівці, а потім у Таганрозькій тюрмі.

У своїй книзі вона детально описує всі жахи, які їй довелося пережити: постійне спостереження, приниження, нелюдські умови утримання, критичний дефіцит їжі та води. Попри все, Валерія не здалася і не зламалася. Ця книга є свідченням злочинів, скоєних російською стороною, і символом незламності духу українських захисників.

«Гловайський щоденник», автор: Роман Зіненко

Роман Зіненко, боєць добровольчого батальйону «Дніпро-1», пройшов через жахи «Іловайського котла» від початку до кінця, і його книга дає читачеві можливість відчувати те, що пережили українські солдати.

Цей щоденник розповідає про маловідомі події в оточеному Іловайську та вихід бійців через так званий «кривавий коридор». Автор детально описує страхи, надії, втрати і героїзм бійців добровольчих батальйонів, які опинилися в самому епіцентрі трагедії. Книга насичена фотографіями, що надають можливість краще уявити описані події.

Книга Романа є свідченням про мужність і незламність українських воїнів, які зіткнулися з нелюдськими умовами, але не здалися. «Іловайський щоденник» — це пам'ять про подвиги та жертви, які заслуговують на вічну шану і вдячність.

«Мандрівка до потойбіччя. Маріуполь», автор: Євген Шишацький

Особиста сповідь редактора і журналіста, який народився та виріс у Маріуполі. З 2014 року Євген мешкав і працював у Києві, але події 24 лютого 2022 року назавжди змінили його життя. У цій книзі Євген розповідає про своє рішення вирушити на окупований Схід, щоб допомогти евакуювати людей із зони бойових дій.

Цей щоденник є реалістичним описом небезпечної поїздки до Маріуполя — міста, яке стало «краєм застиглому часу». Книга є свідченням героїзму, відваги і людяності. Це історія про те, як війна змінює людей і змушує їх знаходити сили для боротьби за життя і свободу. Книга стала важливим документом часу, в якому ми з вами живемо.

«Розрахунок Фенікса. Зупинити ворога», автор: Петро Шевченко

Петро Шевченко — журналіст, який у лютому 2022 року добровольцем вирушив на війну. До повномасштабного вторгнення росії в Україну Петро не мав жодного військового досвіду, але за кілька тижнів опинився на

передовій, ставши командиром мінометного розрахунку в одній з найгарячіших точок Донбасу.

У своїй книзі Петро детально описує свій шлях від цивільної людини до професійного військового. Він відверто розповідає про армійський побут, труднощі та помилки керівництва, досягнення команди, болючі втрати на фронті та складнощі повернення до цивільного життя. Книга насичена реалістичними описами та глибокими роздумами, що робить її цінним джерелом для розуміння воєнних реалій. Це історія про війну, особистий розвиток, мужність та витривалість. Петро відкриває читачам свої переживання, думки і емоції, роблячи їх частиною своєї фронтової історії.

«Савур-Могिला. Військові щоденники», автори: Максим Музика, Андрій Пальваль, Петро Потехін

Це розповідь про людей і події серпня 2014 року, коли українські військові боролися за стратегічно важливу висоту Савур-Могिला. Ця книга не стільки про місце, скільки про тих, хто був учасником цих подій, їхні обличчя, дії та переживання.

У книзі багато суб'єктивного, мало пафосу і, можливо, є неточності, що пов'язані з особистим сприйняттям подій та властивостями пам'яті. Проте, це спроба передати все саме так, як запам'яталося.

Прочитавши книгу, розумієш: війна — це не лише стратегічні об'єкти і битви, а й життя, емоції і переживання тих, хто на передовій. Це книга про людяність у найжорстокіших умовах, про силу духу і про те, як війна стає частиною повсякденного життя, завжди залишаючись поруч.

«Сморід війни. Поради з поля бою», автор: Роланд Бартецко

Вражаюче видання, яке засноване на реальному досвіді його автора, Роланда. Ця книга є збіркою історій з військового життя і практичних порад щодо виживання на війні. Вона призначена як для військовослужбовців на

передовій, так і для цивільного населення, зокрема тих, хто перебуває в окупації. Роланд ділиться своїм досвідом і знаннями, щоб допомогти людям адаптуватися до екстремальних умов і зберегти своє життя.

Книга пропонує корисні поради щодо безпеки, виживання, взаємодії в команді та психологічної підтримки. Вона також розкриває правду про будні війни, демонструючи героїзм, відвагу та витривалість людей у найскладніших обставинах. Це видання є не лише практичним посібником, але й джерелом натхнення, яке підкреслює важливість солідарності, мужності та підготовки в умовах конфлікту.

«Танець смерті. Щоденник добровольця батальйону "Донбас"», автор: Ігор Михайлишин

Це щоденник музиканта-аматора, який грав на Майдані у грудні 2013 року, а в червні 2014-го приєднався до лав добровольчого батальйону «Донбас» Національної гвардії України, взявши позивний «Піаніст».

У серпні того ж року Ігор опинився в самому центрі Іловайського котла, де разом зі своїми побратимами протистояв збройним силам РФ. Після вимушеної капітуляції він провів 119 днів у полоні. Повернувшись на фронт у складі батальйону «Донбас-Україна», він продовжив свою боротьбу за свободу і незалежність Батьківщини.

Назва книги, «Танець смерті», запозичена з музичного твору Ференца Ліста, який для Ігоря став символом війни, нескінченної боротьби між добром і злом. Щоденник пронизує глибокими філософськими роздумами про природу війни, людську волю та незламність духу. Це потужна історія про мужність, втрати, стійкість і надію на майбутнє, яка знайде відгук у серцях багатьох.

«Таки війна... Із щоденника офіцера сектору "А"», автор: Богдан Кушнір

Це документальна і водночас особистісна розповідь Богдана Кушніра, журналіста та письменника, який став безпосереднім учасником бойових дій на Сході України під час російсько-української війни. Богдан добре розуміє, чого домагається путінська росія, і це знання він здобув не з телевізійних сюжетів чи соцмереж, а з реальних подій, свідком і учасником яких йому довелося бути.

Його воєнні щоденники містять історії з «нульовки». Ці записи дають можливість відчувати, що відбувалося на фронті в 2015-2016 роках. Книга відображає складну і болючу правду про війну. Може стати цінним джерелом для тих, хто хоче глибше зрозуміти сучасні реалії, а також для дослідників, істориків.

«Щоденник військового лікаря», автор: Віктор Чернієнко

Автобіографічна книга молодого хірурга, яка детально описує жахливі події Іловайського котла 2014 року — одного з найтрагічніших епізодів війни на Донбасі. Автор, через власний досвід, показує реалії війни, з якими стикнулася наша армія.

Ця книга — не просто медичні записки, а глибоке занурення в життя українських солдатів, які з неймовірною мужністю та героїзмом захищали свою Батьківщину. Автор показує, як ці молоді хлопці, потрапивши на фронт, проявляли найкращі якості людської душі, попри всі труднощі та небезпеки.

Щоденник присвячений усім тим, хто захищав і продовжує захищати Україну. Це пам'ять про їхні подвиги, їхню відданість і жертви, які заслуговують на вічну шану і вдячність.

4. Українські художники, які пишуть історію на полотні

Українські митці зображують трагедію і героїзм, страждання і надію свого народу. Їхні роботи стають свідченням жахливий реалій, які коять

росіяни. Ми хочемо познайомити тебе з вітчизняними художниками та показати, як вони переживають і передають емоції за допомогою живопису. Ми подивимося на їхні картини, почуємо історії.

Нікіта Кравцов

Нікіта народився в Криму, в Ялті. Наразі живе та працює в Парижі. Кравцов є мультимедійним митцем, який використовує відео, малюнок, живопис, колаж і вишивку в своїх творах. Закордоном художник не забуває про Батьківщину та є дуже активним у боротьбі за її незалежність.

Кравцов постійно привертає увагу суспільства до війни в Україні. Наприклад, на одному з будинків навпроти Центру Помпиду в Парижі намальований його мурал «Хай живе український спротив!». В Україні теж є два мурали, створені за ескізами Нікіти Кравцова — «Квітка для окупантів» та портрет Нестора Махна у Запоріжжі.

2022 року в Українському Музеї в Нью-Йорку представили його виставку ілюстрацій «Війна грибів». Це серія з десяти малюнків, на яких зображені солдати-гриби, що стріляють джавелінами по російській техніці.

А нещодавно у Венеції Нікіта показав картини, якими нагадав — війна може прийти до будь-якої країни. На одній із них художник зобразив вибухи в Італії. Робота має назву «Що якщо...?».

«Я українець, але зараз за межами України. Я ніколи не залишав Україну ментально й морально, і я представляю Україну за її межами». Нікіта Кравцов в інтерв'ю Craft Magazine

Сергій Захаров

Родом Сергій із Донецьку, прожив тут більшу частину свого життя. Сьогодні живе та працює в Києві.

Коли у 2014 році росія вторглася на український Донбас, Захаров не зміг стояти осторонь. Він створював мистецькі інсталяції, які відкрито критикували окупантів, що зробило його мішенню для бойовиків самопроголошеної «ДНР». Сергій став засновником Myrzilka Art Group. Їхні роботи, включаючи зображення Стрелкова з пістолетом і сатиричні карикатури на інших бойовиків, з'являлися на центральних вулицях окупованого Донецька.

Через свої творчі висловлювання митець потрапив у полон. Сергій провів півтора місяці в підвалах, де його допитували і катували. Після звільнення творчість Захарова набула нового сенсу, і він продовжив використовувати мистецтво як засіб опору.

Художник створив графічний роман «Діра», в якому документував свої особисті переживання під час війни і полону. Його твори стали важливим свідченням про ті страшні події і боротьбу за свободу.

У 2022 році його робота «Повітряна тривога» з'явилася на позафестивальній програмі Венеційського біенале. На полотні було зображено дитячий майданчик на тлі вибухів, символізуючи руйнування майбутнього України. Цю картину продали на благодійному аукціоні за \$2000, а кошти спрямували на підтримку української армії.

«Багато моїх друзів та земляків перейшли на сторону росії. А я просто не розумів, як так можна! Це наша країна, для чого тут прапори сусідньої держави? Що вони тут роблять?». Сергій Захаров для LIGA.Life

Анжела Кущик

Анжела народилася в Києві. Художниця працює в техніках акварелі, акрилу, офорту, літографії та гравюри, часто в своїй творчості використовує етнічні мотиви.

Переживати війну для української мисткині не вперше. У 2020-му вона опинилася в епіцентрі громадянського конфлікту в Ефіопії, а 2022-го року почула вибухи у рідному місті — росія вторглася на територію України.

Свій досвід та переживання Кущик відображає у творчості. Знаходячись в Україні, вона малює війну та транслює це на весь світ. На картинах Анжели можна помітити обстріляний Київ, зруйнований Маріуполь, Ірпінь. Героями полотен стають прості українці: ті, хто сумує за близькими, рятує домашніх улюбленців з окупованих міст та хто назавжди залишиться в пам'яті.

У лютому-березні 2022 року Анжела зробила серію графічних робіт про відбиток війни на долі українців. На основі цього створила благодійний проєкт під назвою Stop the War in Ukraine!, який побачила більшість країн Європи. А в травні 2022-го проєкт отримав нагороду Europeans Art Award у номінації «Найкращий арт-проєкт».

«Зараз в Україні я маюю війну. Картини – це зброя художника. Кожен воює, як може, і я захищаю Україну мистецтвом». Анжела Кущик в інтерв'ю «УП.Життя»

5. Як фільм «Довга доба» відобразив реалії українців

Кіно як форма візуального мистецтва має унікальну здатність не лише розважати, але й відтворювати та аналізувати історичні події, переносючи глядача у вир реальних переживань і драматичних моментів. Одним з таких яскравих прикладів є фільм «Довга доба», який відображає реалії життя українців у період початку масштабного військового вторгнення.

Сценарій фільму створений на основі 200 годин відеозаписів, відзнятих самими українцями на їхні мобільні телефони під час перших місяців масштабного військового вторгнення. Режисер Алан Бадоев підкреслює, що цей фільм не мав сценарію та других дублів — кожен кадр є справжнім

свідченням реальних подій. Такий підхід дозволяє глядачам відчувати всю гостроту моментів і зануритися в атмосферу воєнного часу.

Режисура Алана Бадоева відіграє ключову роль у передачі емоцій та відтворенні атмосфери воєнного часу. Його рішення використовувати реальні відеозаписи створює ефект присутності та довіри. Кожна історія, знята звичайними людьми, переносить глядача в епіцентр подій, дозволяючи відчувати страх, надію, горе і співчуття.

«Довга доба» показує щоденні виклики, втрати та героїзм українців. «Цей проєкт — не просто ще один фільм про війну, а унікальне свідчення трагічних подій і злочинів росії очима українців, щоб ніхто та ніколи не зміг переписати нашу історію», — кажуть автори.

Режисер нагадує, що війна може торкнутися кожного, і важливо зберігати солідарність та підтримувати одне одного. Цей посил є основною темою фільму, яка проходить через усі історії, показуючи, як українці тримаються разом, незважаючи на страх і небезпеку. Мета стрічки — зберегти історичну правду, щоб ніхто ніколи не зміг переписати нашу історію. Ідея фільму — в силі єднання українського народу, в голосах тисячі українців.

Фільм побудований як документальна подорож через час, від довоєнного періоду до моментів активних бойових дій. Початок стрічки з домашніх відео, що показують мирне життя, створює сильний контраст із подальшими кадрами війни. Цей прийом викликає в глядача відчуття втрати та болю, ніби він знову переживає «смерть» свого мирного життя, яке змінилося назавжди 24 лютого.

Бадоев вдало структурує фільм, поділяючи його на періоди та моменти, що дозволяє глядачам стежити за розвитком подій і переживати кожен етап разом із героями. Фільм містить численні кадри атак, руйнувань, повсякденного життя цивільних, відеозвіти волонтерів і військових.

Музичний супровід, створений композитором Євгеном Філатовим, грає важливу роль у підсиленні емоційного впливу фільму. 24 унікальні композиції, написані спеціально для цієї стрічки, вдало доповнюють візуальні образи. Співпраця з відомими музикантами, такими як Катя Chilly, Євген Хмара та Макс Барських, додає фільму ще більшої емоційної глибини. Особливо вражаючим є головний саундтрек *Soldier* від Барських, який став символом стійкості та боротьби українців.

Отже, фільм «Довга доба» став надзвичайно вдалою спробою відобразити реалії українських громадян під час війни. Алан Бадоев створив глибоко автентичний та емоційний документ, який передає весь спектр переживань українців у цей важкий час. Стрічка показує життя, яке різко змінилося через вторгнення росії, відображаючи не лише руйнування та втрати, але й неймовірну силу духу, солідарність і здатність до опору. Після фільму замислюєшся, як склалося подальше життя задокументованих українців...

Значення таких фільмів, як «Довга доба», для суспільства важко переоцінити. Вони допомагають зрозуміти справжню ціну миру і вартість свободи, нагадують про те, що навіть у найтемніші часи людяність та надія можуть перемогти. «Довга доба» стає важливим культурним артефактом, який зберігає правду про трагічні події для майбутніх поколінь, не дозволяючи нікому переписати нашу історію.

6. Нові виставки про війну в Україні

«Небачена сила»

Виставка присвячена сучасному ненасильницькому опору українців в умовах окупації. Вона об'єднує численні інформаційні, мистецькі та інтерактивні елементи, демонструючи різноманітність українського спротиву.

На виставці представлено:

- Рухи «Зла Мавка» та «Жовта Стрічка».
- Відео Ukraïner із проєкту «Деокупація», що ілюструє повернення окупованих територій.
- Поетична інсталяція від PEN Ukraine разом із відеоісторіями про пошкоджені культурні об'єкти у Тростянці та Охтирці.
- Експозиція робіт сучасних українських митців: Марії Куліковської, Алевтини Кахідзе, Лії Достлевої, Юлії По, Еміне Зіятдінової, Діани Берг, Юлії Данилевської, Яни Голуб'ятникової та Альони Маляренко.
- Стіна солідарності «Залиш свою підтримку опору».

Мета виставки – розповісти про ненасильницький опір та надихнути як національну, так і глобальну підтримку цієї форми спротиву. Виставка показує, як українці, перебуваючи в умовах окупації, стикаються з паспортним терором, переслідуваннями, стиранням ідентичності та беззаконням, але все одно знаходять способи чинити опір. Особлива увага приділяється ролі жінок у формуванні нової української ідентичності та їх винахідливим методам опору.

Організатори виставки підкреслюють, що ненасильницький опір є могутньою силою українців у триваючій російсько-українській війні, і вже понад 10 років він залишається важливою складовою боротьби за свободу та незалежність України.

Триває до 02.06.2024

Українській дім, 5 поверх, м. Київ

«Вирвані сторінки»

Виставка Павла Макова продовжує досліджувати життя під час війни, нову нормальність та зміни у ставленні до майбутнього. Основою творчого методу митця є фіксація часу та його найменших змін. Маков зазначає: «Я

ніколи не беруся робити щось нове, доки не зрозумію, як воно пов'язане зі старим. Наче нова гілка, але від того ж дерева, і я маю зрозуміти, як ця гілка з деревом пов'язана».

Основні елементи виставки:

- Мотив плану міста. У роботах серії використовується знайомий мотив плану міста, проте серед споруд з'являються маркери війни: протитанкові їжаки, тіні від літаків та великі рослини, які символізують життя, заради якого Україна веде боротьбу.
- Кольорові сенси та метафори. Кожен колір у творах Павла Макова підкреслює глибокі сенси та метафори, створюючи унікальні та виразні образи.
- Комбіновані техніки. Художник поєднує техніку багаторазового інтаглію з ручною графікою кольорових олівців. Це поєднання створює особливу текстуру та візуальний ефект у його роботах.
- Центральна робота виставки – «На схід та захід від Дніпра». Ця умовна карта України зображує кожен регіон за допомогою різновидів чорнобривця. Окуповані території позначено колами червоного та синього кольорів, підкреслюючи їхній статус та емоційне навантаження.

Роботи Павла Макова насичені символами, що відображають реалії та боротьбу українців. Протитанкові їжаки символізують опір, тіні від літаків – постійну загрозу, а великі рослини – життя та надію. Колір у роботах не лише декоративний, але й символічний, акцентуючи увагу на важливих аспектах представлених тем.

Виставка «Вирвані сторінки» є продовженням багаторічної творчої практики Павла Макова, яка дозволяє глибше зрозуміти контекст сьогодення через призму мистецтва.

Триває до 16.06.2024

«МАЙДАН – ВІЙНА – МАРЕ»

Виставка Григорія Лоїка є глибоким особистим та суспільним проєктом, присвяченим пам'яті його дружини Марії та трагічним подіям революції Гідності й російсько-української війни. Художник, використовуючи свій досвід у сучасній сценографії, створив складний простір, де кожен твір має свою самодостатність, але водночас взаємодіє з суспільним та часовим контекстом.

Виставка побудована як інтерактивний простір, де твори мистецтва не замкнуті у своїх межах, а взаємодіють один з одним і з глядачами. Це створює ефект занурення у події та емоції, які відображені в роботах.

Роботи виставки охоплюють три основні теми: Майдан, війна та особиста втрата. Кожна з них представлена через різноманітні художні засоби та техніки, виходячи за рамки класичного полотна.

Твори на тему російсько-української війни показують жахи та руйнування, принесені війною, а також героїзм та стійкість українського народу. Війна представлена через особисті переживання та колективну пам'ять.

Лоїк застосовує сценографічні прийоми для створення багатовимірного простору, де кожен твір має кілька рівнів сприйняття. Роботи виходять за межі традиційного полотна, використовуючи різні матеріали та форми для вираження художніх ідей.

Виставка не лише демонструє твори, але й активно залучає глядача до співтворчості та рефлексії. Кожен відвідувач стає частиною виставки, проходячи через особистий та колективний досвід подій, зображених у роботах.

Триває до 30.06

Національний музей у Львові імені Андрея Шептицького, м. Львів

«Тривога»

Виставка «Тривога» київської художниці Жанни Кадирової відображає стан постійної загрози, що став повсякденним з початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Виставка включає роботи, створені під час перших трьох місяців війни, коли Жанна Кадирова та її колега Денис Рубан були вимушеними переселенцями в селі Березово на Закарпатті.

Що є на виставці:

- Серія «Паляниця». Роботи з цієї серії представляють спеціально оброблене каміння, яке дуже схоже на хліб. Це символізує незламність українського народу. Першу виставку цієї серії було відкрито 26 березня 2022 року в сільській хаті, де жили художники.
- Серія «Тривога». На придбані вишивки художниця додає напис "Повітряна тривога!", відображаючи постійний стан загрози.
- Серія «Щоденник». Малюнки різних міст, які художниця почала створювати в перші місяці вторгнення, документують її переживання та спостереження.
- Документальний фільм. Фільм київського режисера Івана Сауткіна документує процес створення серії «Паляниця» та відкриття першої виставки в сільській хаті.

Виставка присвячена всім українцям, які виїхали або залишаються в Україні, підкреслюючи спільний стан постійної тривоги та небезпеки. Цей стан, за словами Жанни Кадирової, став основою для створення виставки. Роботи відображають відчуття незахищеності та невизначеності, які стали новою нормальністю для багатьох українців.

Всі гроші від продажу робіт з цієї серії Жанна Кадирова передає на потреби Збройних сил України, зокрема на допомогу знайомим військовим, які раніше працювали в мистецтві. Вже було перераховано понад 10 мільйонів гривень.

Під час виставки Жанна Кадирова також анонсувала свій майбутній проєкт, пов'язаний з рікою Дніпро, що обіцяє нові рефлексії на тему війни та її впливу на життя українців.

Виставка «Тривога» є першою персональною виставкою Жанны Кадирової у Запоріжжі та відображає її глибокі переживання і мистецьку реакцію на воєнні події в Україні.

Триває до 01.07.2024

Туристичний інформаційний центр, м. Запоріжжя

7. Репери про війну: як артисти рефлексують у своїх треках

Реп завжди був жанром, що відображає реальність та почуття його виконавців. У періоди війни він стає потужним інструментом для висловлення болю, гніву і надії. В цьому матеріалі ми розглянемо, як репер-артисти рефлексують про війну в своїх піснях, які теми вони порушують і як їхня творчість впливає на слухачів у цей складний час.

ОТОУ

Репер ОТОУ у своєму міні-альбомі «Околофронт» 2022 року передає глибокі особисті переживання та реалії війни в Україні через чотири потужні треки. Цей реліз є справжнім виразом болю, гніву та надії, що супроводжують життя українців в умовах війни.

Починається альбом із треку «Енемі», який відразу захоплює своєю агресивністю. Це пронизаний щирою ярістю монолог до росії, наповнений погрозами та глузуваннями під брудний і жорсткий звук, схожий на стиль

Public Enemy. ОТОУ не приховує свого обурення, відкрито виражаючи свої емоції.

Другий трек, «Околофронт», описує стан існування майже кожного українця останні два роки. Відверті тексти репера передають особистий досвід, і його слова про «тісний бронезилет» лунають правдиво та відверто, підкреслюючи, що для нього війна — це не просто тема для творчості, а реальність, яку він живе щодня.

«Побут новий» продовжує цю тему, але зосереджується на житті цивільних, які роблять усе можливе, щоб підтримати військових. ОТОУ показує, як війна змінює буденність, вимагаючи від людей нових форм взаємодії та підтримки.

Мініальбом завершується треком «Мій брат», який є найбільш особистим і драматичним. Ця пісня присвячена двоюрідному брату ОТОУ, Дмитру Лисеню, який був бійцем полку «Азов» і захисником Маріуполя. Цей трек — про повагу та вдячність, з емоційним приспівом, що звучить як хор, підкреслюючи глибину почуттів артиста.

EP «Околофронт» виділяється серед інших музичних творів про війну своєю автентичністю та силою. Кожен рядок і кожна мелодія влучають у ціль, передаючи концентрацію емоцій та життєвих історій. Це важливий внесок в українську музику під час війни та один із найпомітніших альбомів в Україні.

Варто зазначити, що Слава (ОТОУ) після початку повномасштабного вторгнення РФ, паралельно із написанням музики, приєднався до ЗСУ та заснував благодійний фонд AGOV!. За словами музиканта, ідея мініальбому виникла мимохіть, під час виконання задач на фронті, що додає його творчості особливої глибини та трушності.

Krechet

Репер Krechet у своєму мініальбомі «Незвана вечера» представив шість треків, що розкривають болючі теми війни в Україні, долі цивільних людей та героїчних подвигів захисників. Загальна атмосфера релізу пронизана сумними роздумами та глибокою емоційною напругою, яка відображає весь біль та хаос, що відбувається в нашій країні.

Однотименний трек з альбому передає емоційний стан музиканта, його думки про війну та її наслідки. Ця композиція стала своєрідним маніфестом, який закликає слухачів задуматися про події, що відбуваються.

Трек «Сюр» в альбомі є символом тих жахів, що відбуваються за вікнами українських будинків. У ньому відображено те, наскільки неймовірними та нелюдськими здаються події, коли реальність перевершує будь-які найгірші фантазії. Через свою музику репер намагається донести до слухачів той шок, які відчувають мільйони українців щодня.

Особливе місце в альбомі займає фіт «Медея», записаний спільно зі співачкою Kola. Цей трек присвячено дітям, які загинули від рук російських загарбників. Артисти проводять паралелі між трагедією українського народу та міфологічною історією Медеї, цариці країни Еет, яка вбила своїх дітей, щоб помститися коханому. Ця пісня нагадує про незліченні втрати, які принесла війна.

Пісня «Емігрант» є рефлексією на тему вимушеної міграції, яка стала повсякденністю для багатьох українців через війну. Текст пісні передає всю складність переживань людини, яка змушена залишити рідну землю та починати життя з нуля в чужій країні. Окремо варто відзначити образ України, яка, попри свої шрами, завжди залишається вільною та чекає назад додому.

Творчість Krechet підтримує тих, хто втратив рідних, додає сил і віри захисникам України, а також торкається теми тимчасової міграції. Кожен трек є віддзеркаленням болю та надії, страху та героїзму, що стали частиною повсякденного життя мільйонів українців.

Паліндром

Репер Паліндром у своїй творчості відображає всі емоції, страх, біль та відчай, які викликає війна в Україні. З випуском рок-синглу і кліпу «Радість моя» він почав вести своєрідний щоденник пісень війни, де кожен трек є відображенням різних станів та емоцій артиста. Ця композиція є справжнім емоційним вибухом, де Паліндром передає свою внутрішню боротьбу та глибокий відчай.

Наступний трек з цього щоденника, «Літній час», представляє нову реальність України. Паліндром критично ставиться до створення поп-пісень про війну, які іноді втрачають сенс і глибину. Він також торкається теми забуття війни, коли деякі люди намагаються вести звичний спосіб життя, не відчувачи балансу між миром та війною. Крім того, він акцентує на необхідності підтримки українського контенту, незалежно від його якості.

А нещодавно Паліндром випустив трек «Іскрить» до 10-річчя полку «Азов». Він є данню шани тим, хто став на захист України від самого початку російського вторгнення і продовжує боротися за її суверенітет. Ця пісня присвячена героям, які своїм прикладом надихають інших і демонструють незламність українського духу.

Пісні Паліндрома не тільки служать засобом самовираження, але й допомагають іншим відчувати підтримку, розуміння та надію. Вони сприяють формуванню колективної свідомості, нагадують про важливість єдності та непохитності перед лицем ворога. Через свою музику Паліндром доносить правду про війну, закликає до активної громадянської позиції та підтримує моральний дух народу. За що аудиторія йому дуже вдячна.

8. Вийшов серіал про коректну комунікацію з військовими та ветеранами

В Україні випустили серіал «Люди з досвідом війни. Гідність. Взаємодія», який розповідає про правила комунікації з чинними військовими, ветеранами та ветеранками. Зокрема, з тими, хто отримав інвалідність та/або був у полоні.

Про це повідомляє Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій.

Освітній проєкт створено за ініціативи Мінцифри у межах всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» за ініціативи Олени Зеленської.

Серіал налічує 11 серій, хронометражем від 5 до 11 хвилин. А після перегляду всіх епізодів можна пройти тест для перевірки отриманих знань.

Запрошені експерти тісно пов'язані з пропонованою темою серіала. Наприклад, у випусках можна побачити ветеранку та співзасновницю ГО «Жіночий ветеранський рух» Юлію Кіріллову, а також офіцера-психолога Родіона Григор'яна.

Серіал можна переглянути на платформах YouTube і «Дія.Освіта». Доступний для перегляду українською та англійською мовами.

9. В Україні з'явиться театр ветеранів

ТРО Медіа та Театр Драматургів оголосили старт проєкту «Театр Ветеранів». Завдяки цій ініціативі ветерани та ветеранки зможуть створити власну виставу чи спробувати себе в ролі актора.

Про це повідомили в Генеральному штабі ЗСУ.

«Театр Ветеранів», за задумом організаторів, це форма реабілітації для людей, які пережили травматичний досвід, мають поранення, контузії чи інвалідність. До проєкту залучать досвідчених психологів.

Програма буде тривати приблизно 2 місяці. Організатори мають на меті сформувати групу з 10 учасників.

Заповнити анкету на участь у проєкті «Театр Ветеранів» можна тут. Заявки приймають до 10 травня.

Заняття починаються з 10 червня, локація знаходиться в Києві. Показ вистави, створеної ветеранами, відбудеться в серпні 2024 року.

10.Перший «Оскар» України вже вдома

Режисер документального фільму «20 днів у Маріуполі» Мстислав Чернов привіз в Україну золоту статуетку.

Про це повідомив «Артхаус Трафік» на сторінці в Instagram.

У березні 2024 року кінокартина Мстислава Чернова «20 днів у Маріуполі» отримала найпрестижнішу нагороду Американської кіноакадемії в номінації «Найкращий документальний повнометражний фільм». Це перший «Оскар» в історії незалежної України!

Стрічка показує жахливі руйнування та втрати, яких зазнали мешканці Маріуполя в перші 20 днів російської облоги міста у лютому-березні 2022 року після повномасштабного вторгнення росії на територію України.

Над фільмом працювали режисер Мстислав Чернов, фотограф Євген Малолетка та продюсерка Василіса Степаненко. Вони залишилися останніми журналістами в Маріуполі під час атак, за що усі були нагороджені Пулітцерівською премією.

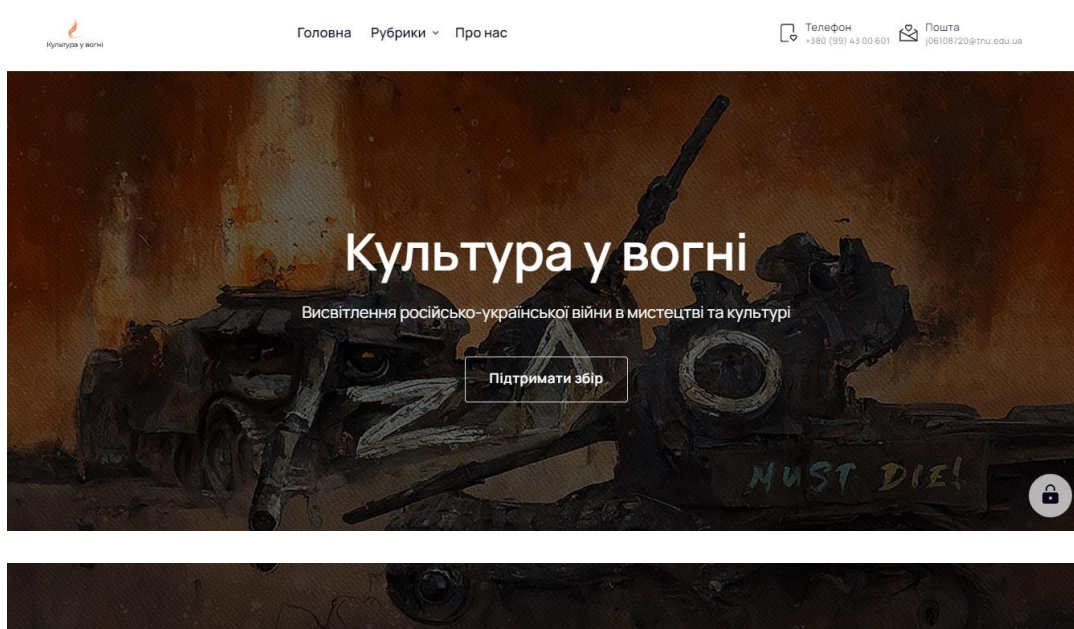
Фільм Мстислава Чернова також отримав приз глядацьких симпатій на кінофестивалі Sundance, престижну нагороду BAFTA, Національну премію

імені Тараса Шевченка. А сам Мстислав Чернов отримав премію Гільдії режисерів Америки.

«20 днів у Маріуполі» можна переглянути на Netflix, Megogo, Київстар ТБ.

Сайт «Культура у вогні»

<https://cultureonfire.onepage.me/>

У 2014 році росія анексувала український Крим та почала війну на Донбасі, а 24 лютого 2022 року - розпочала повномасштабне вторгнення на територію України.

У зв'язку з цим ми досліджуємо, як війна вплинула і продовжує впливати на українське мистецтво та культуру

Сторінки війни

Про літературу, поезію та все, що може словом передати всю біль та горе війни

Читати

Звуки спротиву

Про музику та музичні проєкти, як виходять під час вторгнення росії на територію України

Читати

Війна в об'єктиві

Про фото, кіно і все те, що може зафіксувати страшні події сучасності

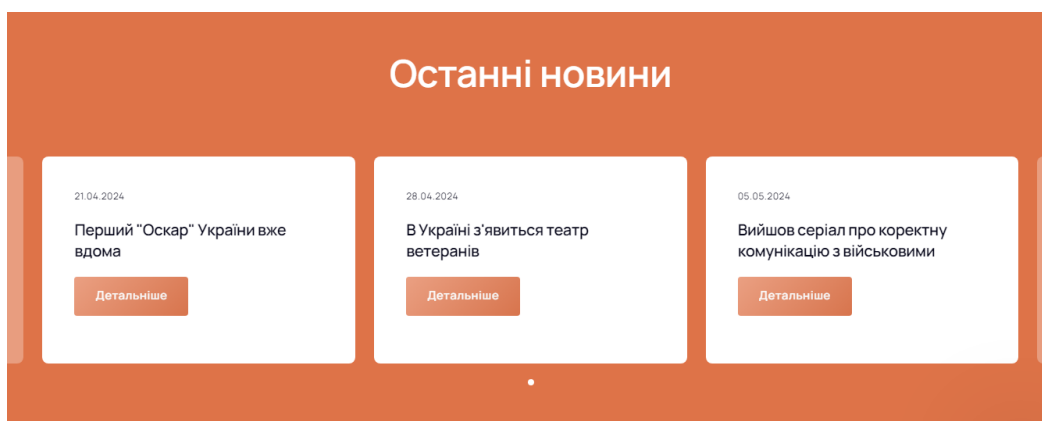
Читати

Палітра боротьби

Про живопис, дизайн і те, як мистецтво допомагає в ці важкі для кожного часи

Читати

Реквізити для допомоги

Ми підтримуємо перевірені збори для захисників України. Закликаємо вас донатити і наближати нашу перемогу! І пам'ятайте: маленьких донатів не буває!

Допомога Збройним Силам України

Спеціальний рахунок для збору коштів на підтримку Збройних сил України, відкритий Національним банком.

Переказати гроші можуть міжнародні партнери та донори, український бізнес та громадяни. Відправити кошти можна у доларах США, євро, британських фунтах та українській гривні. Реквізити офіційного спеціального рахунку: UA8430000100000047330992708.

Реквізити для допомоги українській армії у криптовалютах

Міністр цифрової трансформації Михайло Федоров опублікував реквізити для допомоги українській армії у криптовалютах Ethereum, Bitcoin та Tether.

BTC – 357a3So9CbsNFBBgFYACGvxxS6tMaDoa1P

Долучитись до команди

Ми постійно шукаємо авторів, які допоможуть нам створювати більше цікавого та інформативного контенту. З радістю прочитаємо ваші матеріали та додамо їх на сайт.

Ім'я *

Прізвище

Ваше місто *

 +380

Відправити

Рис. 1. Головна сторінка сайту «Культура у вогні», що містить назву, слоган, короткий опис проекту, рубрикацію, останні новини, реквізити для допомоги українській армії та форму для бажаючих долучитися до проекту (скріншоти).

Культура у вогні

Головна Рубрики Про нас

Телефон +380 (99) 43 00 601

Пошта j06108720@ttny.edu.ua

Привіт, ми з України

Цей проєкт створений з метою поширення інформації про сучасне мистецтво, яке водночас і страждає від війни, і розвивається.

Це наша історія, наше сьогодні, наша Культура у вогні.

ВІД ТВОРЦЯ ПРОЄКТУ

Я хочу показати, як українці створюють мистецтво сьогодні. Кризь біль, втрати, занепад, помсту, віру... У ці темні часи, з попелу руйнувань, народжується нова українська культура, яка кричить про незламний дух нашого народу.

Софія Балацька
Автор "Культура у вогні"

Ми хочемо просувати українське

Коли як не зараз? Коли знищують нас, нашу культуру, наше мистецтво. Коли ще проявлятися, коли заявляти про себе?

Відповідь на це питання очевидне, тому ви можете зараз читати ці слова. А краще - читати наші матеріали, в яких ми розповідаємо про основні види мистецтва: кіно, музику, літературу і живопис.

Рубрики

Рис. 2. Сторінка сайту «Про нас», що ознайомлює читача з проєктом за допомогою детального опису, цитати автора та фото (скріншоти).

Головна Рубрики ▾ Про нас

Телефон
+380 (99) 43 00 601

Пошта
j06108720@tntu.edu.ua

Сторінки війни

Про літературу, поезію та все, що може словом передати всю біль та горе війни

З фронту на сторінки: військові щоденники та історії про війну в Україні

Ці книги розкажуть тобі про війну з перших вуст. Ми зібрали історії, які виходять далеко за межі простої хроніки подій. Кожна з них – не лише про війну, але й про людяність, стійкість та незламність українського народу.

Читати

Поезія війни: Голоси, що кричать з окопів

Як поети передають свої переживання, біль і надію через слово, як їхні рядки стають відлунням жавів і водночас променем світла в темряві. Поринаємо у твори, що засновані на реальних воєнних подіях, і намагаємося зрозуміти, як поезія допомагає пережити і переосмислити війну.

Читати

Рис. 3. Сторінка сайту «Сторінки війни», де можна прочитати матеріали з однойменної рубрики

Культура у воєні

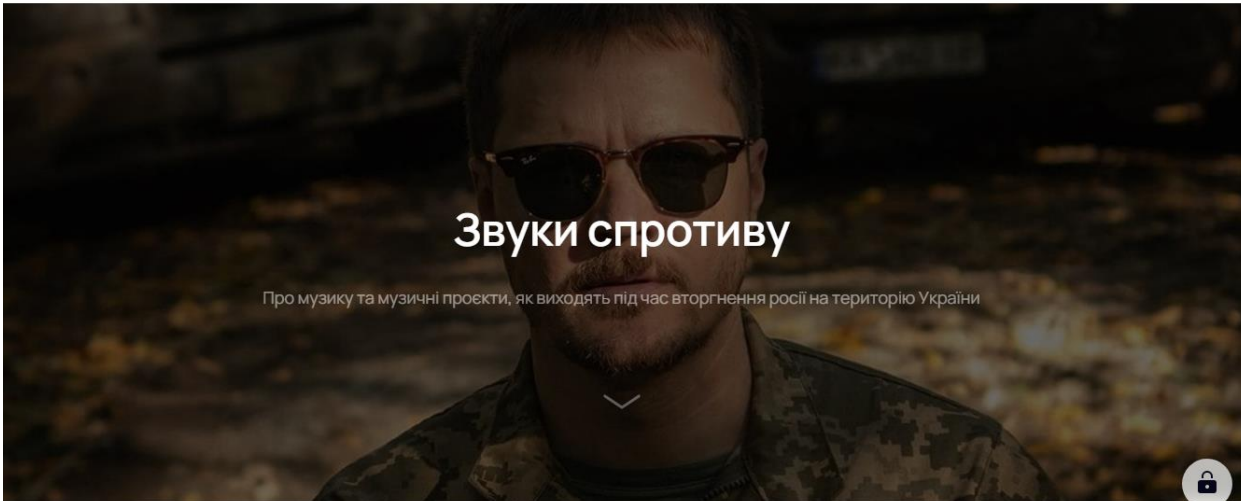
Головна Рубрики ▾ Про нас

Телефон
+380 (99) 43 00 601

Пошта
j06108720@tnu.edu.ua

Звуки спротиву

Про музику та музичні проекти, як виходять під час вторгнення росії на територію України

Співати про війну – ключ до успіху?

"Музичні шедеври" про пса Патрона, Байрактар, ваньок-встаньок та інші, стали популярними і вже легендарними. Однак, чи є пісні про війну формулою визнання? Відповідаємо на це питання!

Читати

Реп про війну: як артисти рефлексують у своїх треках

Реп завжди був жанром, що відображає реальність та почуття його виконавців. У періоди війни він стає потужним інструментом для висловлення болю, гніву, і надії.

Читати

Рис. 4. Сторінка сайту «Звуки спротиву», де можна прочитати матеріали з однойменної рубрики

Культура у воєні

Головна Рубрики ▾ Про нас

Телефон
+380 (99) 43 00 601

Пошта
j06108720@tnu.edu.ua

Палітра боротьби

Про живопис, дизайн і те, як мистецтво допомагає в ці важкі для кожного часи

Українські художники, які пишуть історію на полотні

В умовах війни багато митців обрали для себе місію відобразити трагічні події на полотні, створюючи сильні та емоційні роботи. Серед них можна виділити кількох, чії роботи вже набули широкого визнання.

Читати

5 головних виставок про війну в Україні

Художники та куратори створюють потужні виставки, які передають різний досвід, пов'язаний з війною. Представляємо найзначущі мистецькі проекти, присвячені цій темі.

Читати

Рис. 5. Сторінка сайту «Палітра боротьби», де можна прочитати матеріали з однойменної рубрики

Культура у воєні

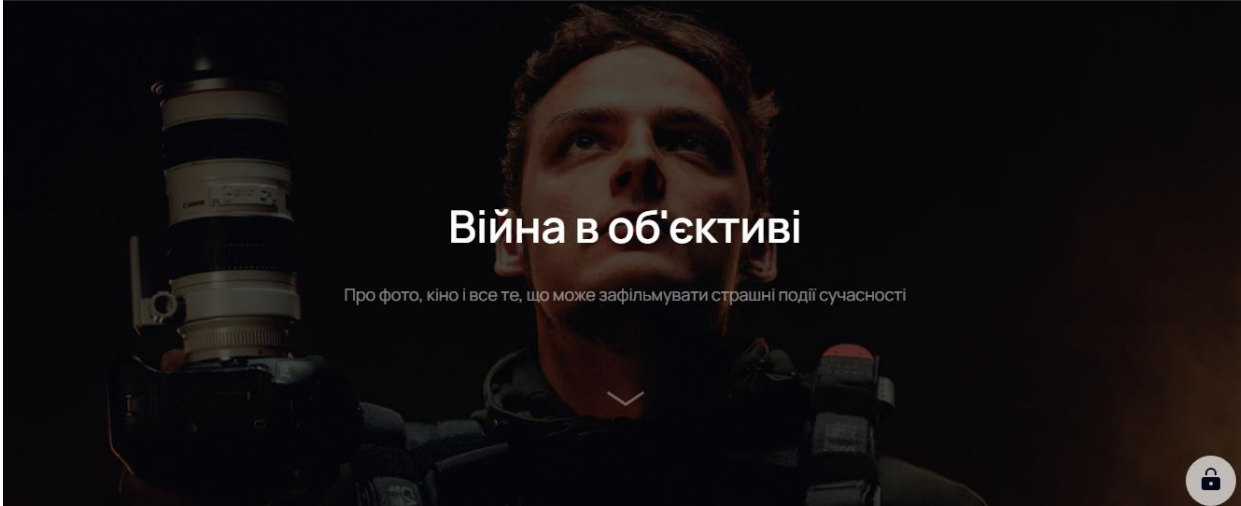
Головна Рубрики ▾ Про нас

Телефон
+380 (99) 43 00 601

Пошта
j06109720@tntu.edu.ua

Війна в об'єктиві

Про фото, кіно і все те, що може зафіксувати страшні події сучасності

Хто такий @libkos і чому його знають всі українці?

Одним із перших, хто почав документувати на камеру жахи війни став Костянтин Ліберов. Розповідаємо про нього та його шлях до всеукраїнської відомості.

[Читати](#)

Як фільм "Довга доба" відобразив реалії українців

Ця стрічка не лише про війну, а й про людяність, надію та боротьбу за майбутнє, які віддзеркалюють переживання мільйонів.

[Читати](#)

Рис. 6. Сторінка сайту «Війна в об'єктиві», де можна прочитати матеріали з однойменної рубрики

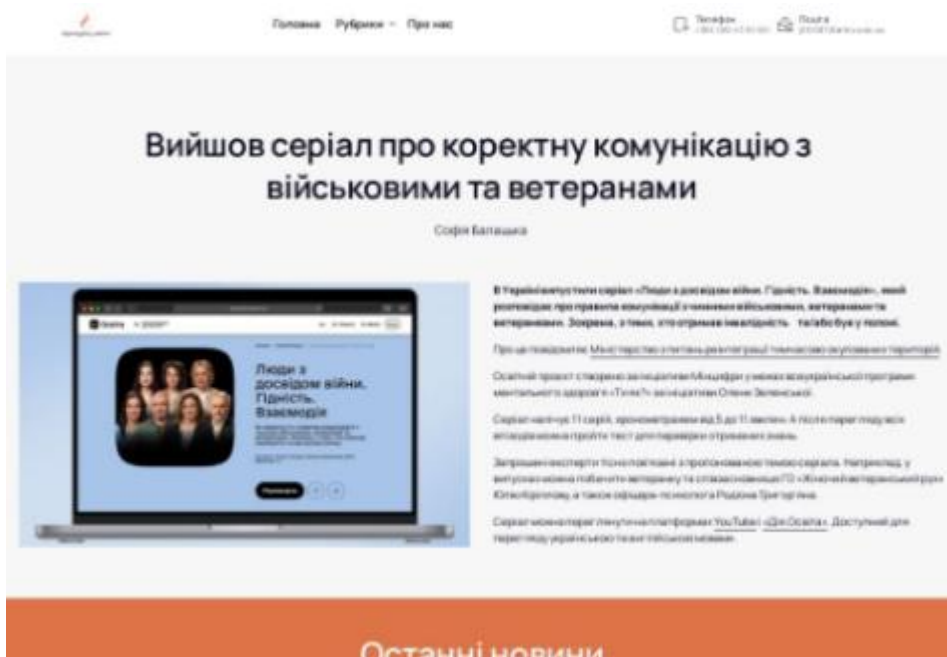

Рис. 7. Сторінка сайту з матеріалом у жанрі новини

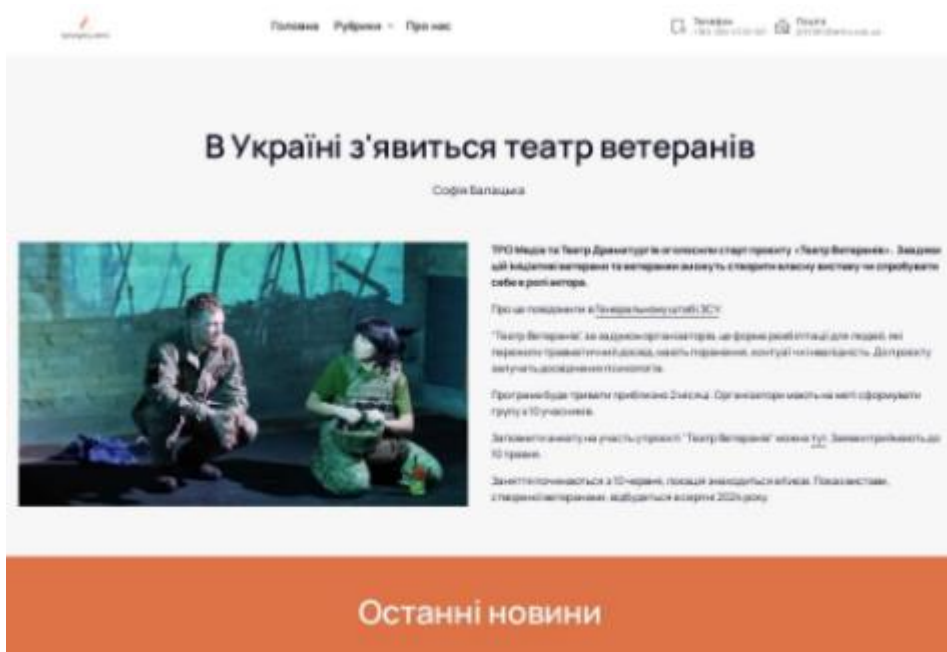

Рис. 8. Сторінка сайту з матеріалом у жанрі новини

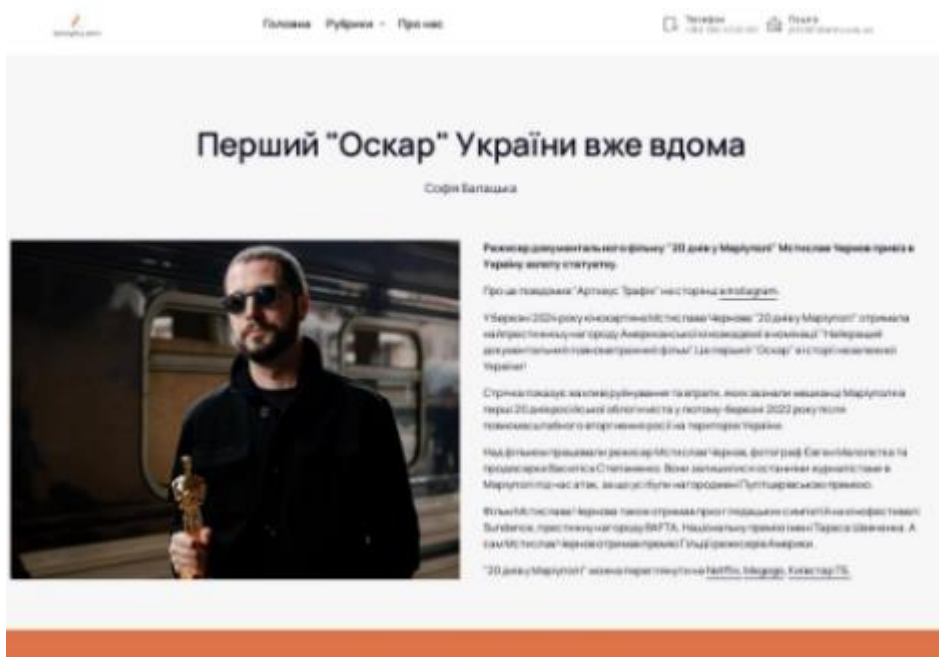
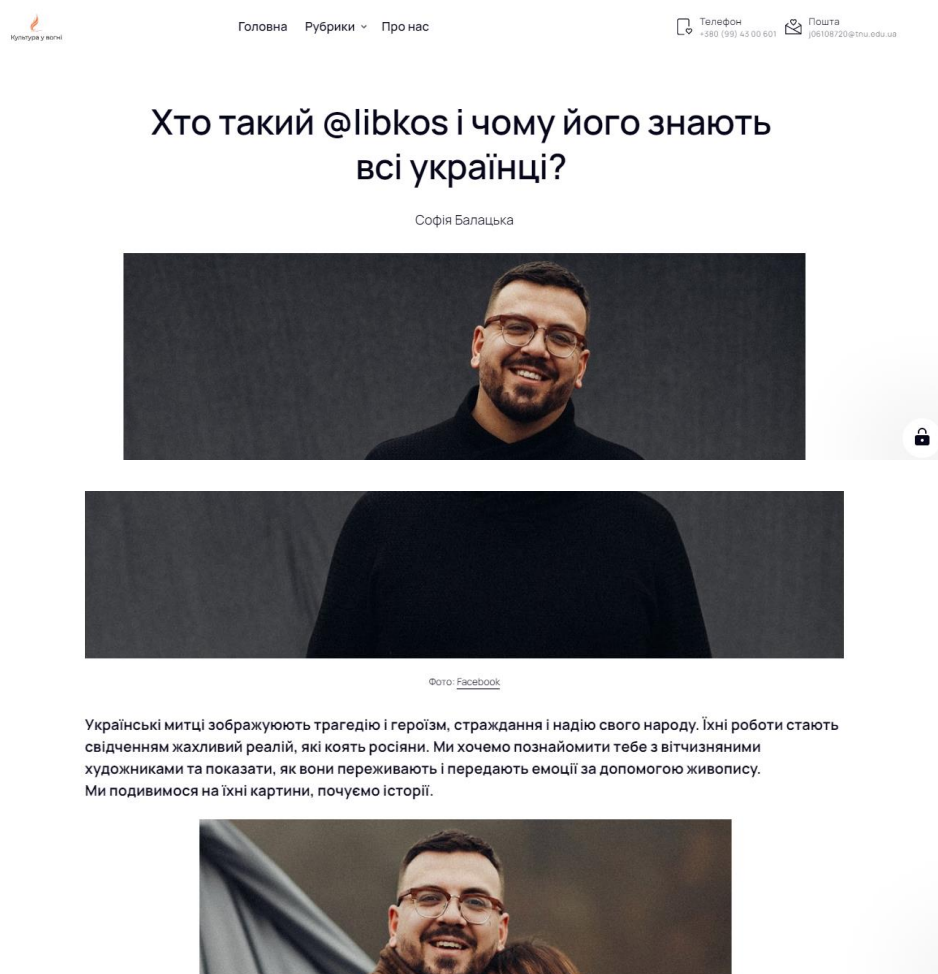
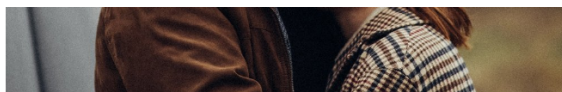

Рис. 9. Сторінка сайту з матеріалом у жанрі новини

Константин із дружиною Владою. Фото: Facebook

Константин разом із дружиною Владою давно захоплювались художньою фотографією. Вони мали досить популярний профіль в Інстаграм, де серед підписників було й чимало росіян. Подружжя займалося зйомкою весіль та урочистих церемоній. Їх зворушливі та яскраві фотосесії закоханих мали великий попит та збирали навколо себе шанувальників. Але події, які сталися після 24 лютого 2022 року змусили їх кардинально змінити фокус роботи: тепер замість радості та щастя, їм доводиться увіковічувати на своїх знімках зруйновані міста, загиблих воїнів та плач матерів, що втратили своїх дітей.

Повномасштабне вторгнення застало Ліберових в Одесі. В один момент усе, чим вони займалися, втратило сенс, а в коментарях під їх антивоєнними постами колишні фанати з росії почали залишати негативні відгуки. Розпач, зневіра в людяність розривали душу Константина і він вирішив продовжити робити те, що в нього найкраще виходить – фотографувати.

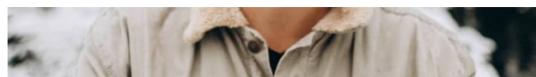
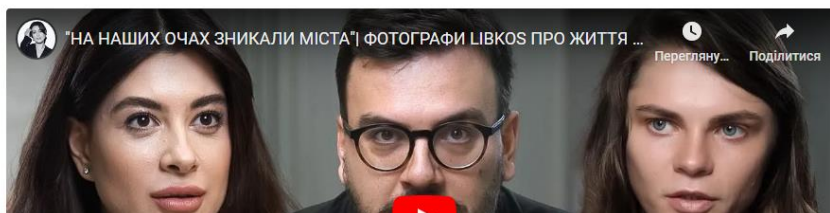

Фото: Facebook

У своєму інтерв'ю Раміні Есхакзай фотограф розповідає, що це було спонтанне рішення. У нього не було досвіду роботи воєнним фотографом, він не знав, як правильно в таких умовах налаштувати камеру, як обирати ракурс, та й в цілому в нього було досить туманні уявлення про справжню війну.

«В інтернеті немає туторіалу, як знімати арту», – так коментував Ліберов. Проте бажання зафіксувати справжнє обличчя війни та донести світу правду про те, що відбувається в Україні, перемогло. Константин разом із Владою стали першими, хто почав документувати події на фронті, працюючи з військовими та волонтерами. Вони досить швидко адаптувалися до нових складних умов. Більшість знімків були зроблені прямо на передовій. Фотографам доводилося працювати під обстрілами артилерії, ризикувати своїм життям задля декількох кадрів, які зможуть передати жорстокість війни.

зважаючи ні на що, не здалися, а продовжують жити та кохати. це вселяє надію. нині константина знає майже кожен українець, у профілі в Instagram більше півмільйона людей споглядають страшні кадри з бойового поля.

Фото Ліберових стали важливим інструментом у приверненні міжнародної уваги до подій в Україні. Його роботи використовують у своїх виступах світові лідери, щоб донести до широкої аудиторії правду про війну. Їх фотографії були опубліковані в провідних світових виданнях. У 2023 році президент України Володимир Зеленський нагородив Константина Ліберова орденом «За заслуги» III ступеня за мужність, самовідданість і вагомий внесок у розвиток української державності.

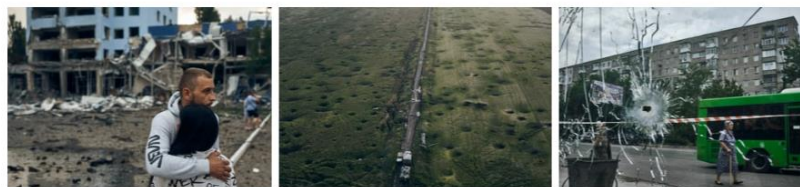

Фото: Instagram

Попри всі труднощі, Константин і Влада продовжують свою роботу, вірячи, що їх внесок допоможе зупинити війну та принести мир на рідну землю. Їх історія – приклад мужності та відданості своїй країні та професії, яка має на меті показати світу правду і допомогти донести людям, що таке справжня війна.

Рис. 10. Сторінка сайту з матеріалом у жанрі нарис (про військового фотографа)

Співати про війну – ключ до успіху?

Софія Балацька

де ледь не в кожній добірці можемо зустріти українську музику, здебільшого на воєнну тематику. Але чи є треки про війну ключем до успіху? Розбираємося!

Song	Artist	Album	Time
1 Чуття глян	Skofka	Чуття глян - Single	2:28
2 Гарно так	CHEEV	Drama	3:02
3 Вечорині (Добрий день Everybody)	100лиця and SKYLERR	Вечорині (Добрий день Everybody) - Single	2:53
4 Ластівки	Chico and Qatsohi	Ластівки - Single	2:55
5 Додому (feat. Skofka)	KALUSH	Додому (feat. Skofka) - Single	3:36
6 Інша любов	ENLEO	Інша любов - Single	4:08
7 Бол Ступи Пельку ☹	jockii druce	Бол Ступи Пельку - Single	1:19
8 Чи разом?	KOLA	Чи разом? - Single	2:38
9 Stefania (Kalush Orchestra)	KALUSH	Stefania (Kalush Orchestra) - Single	3:00
10 Біла тополя	SHUMEI	Біла тополя - Single	3:29

Виключно українські пісні в топ-10 України Apple Music. Фото: Детектор медіа

З початком воєнних подій в країні почала відроджуватись українська музика. Війна привела за собою як кризу особистості, так і зміни в національній свідомості населення.

Мода – циклічна, а музика – тим більше. Доцільно пригадати низку воєнних віршів та пісень, котрі були популярні ще за далеких часів УПА. Яскравий приклад, це пісні: «Зродились ми великої години» та «Йшли ми до бою». Тож не дивно, чому українська музика набуває популярності у музичних чартах саме в таких умовах.

Багато українських співаків почали використовувати у своїй творчості воєнну тематику. Оскільки тема патріотизму зараз актуальна як ніколи. І, звісно, воєнні дії значно вплинули на життя українських співаків, співачок, гуртів. Це відображається в їхній творчості.

Фото: Тиктор медіа

Оразу після перемоги на Євробаченні Kalush Orchestra виклали кліп на пісню Stefania. Відеоролик знімали у зруйнованих містах Київської області – Бучі, Ірпені, Гостомелі та Бородянці. Наразі кліп має 69 млн переглядів на YouTube.

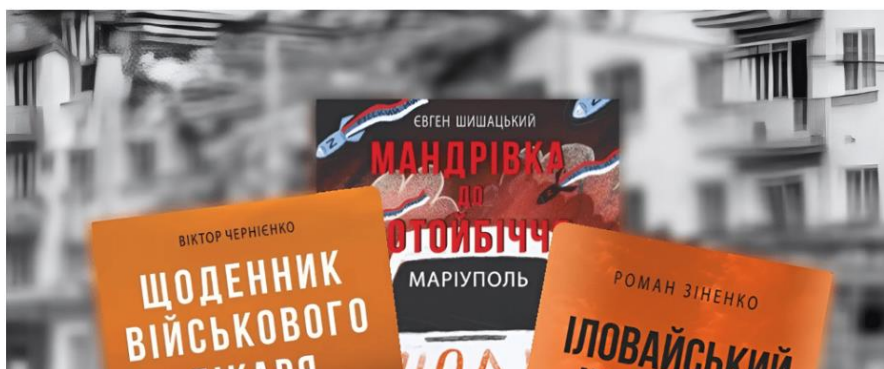

Ще один музичний твір вийшов у 2023 році. Це пісня під назвою "Фортеця Бахмут" гурту "Антитіла". Трек особливо цінний для українців, оскільки привернув увагу і світових ЗМІ до подій, які відбувались у Бахмуті.

Рис. 11. Фрагменти зі сторінки сайту з матеріалом у жанрі аналітична стаття (про українських виконавців)

З фронту на сторінки: військові щоденники та історії про війну в Україні

Софія Балацька

хроніки події, ми розглянемо ключові моменти кожної книги, її унікальні риси та внесок у загальну картину сучасної української літератури. Кожна з цих історій – не лише про війну, але й про людяність, стійкість та незламність українського народу.

"Полон"

автор: Валерія "Нава" Суботіна

Книга розповідає про драматичні події навколо Маріуполя та заводу "Азовсталь", де українські військові протягом 86 днів героїчно тримали оборону в оточенні. За наказом вищого командування, задля збереження життів бійців та порятунку поранених, захисники припинили оборону і здалися в полон з умовою обміну через 3-4 місяці. Валерія Суботіна, яка була частиною пресслужби полку "Азов", провела понад 11 місяців у полоні: спочатку в Оленівці, а потім у Таганрозькій тюрмі.

У своїй книзі вона детально описує всі жахи, які їй довелося пережити: постійне спостереження, приниження, нелюдські умови утримання, критичний дефіцит їжі та води. Попри все, Валерія не здалася і не зламалася. Ця книга є свідченням злочинів, скоєних російською стороною, і символом незламності духу українських захисників.

"Іловайський шоложник"

Детальний опис подій, пов'язаних з Іловайською операцією, та подальшого життя в полоні та звільненні.

"Мандрівка до потойбіччя. Маріуполь"

автор: Євген Шишацький

Особиста сповідь редактора і журналіста, який народився та виріс у Маріуполі. З 2014 року Євген мешкав і працював у Києві, але події 24 лютого 2022 року назавжди змінили його життя. У цій книзі Євген розповідає про своє рішення вирушити на окупований Схід, щоб допомогти евакуювати людей із зони бойових дій.

Цей щоденник є реалістичним описом небезпечної поїздки до Маріуполя – міста, яке стало "краєм застиглому часу". Книга є свідченням героїзму, відваги і людяності. Це історія про те, як війна змінює людей і змушує їх знаходити сили для боротьби за життя і свободу. Книга стала важливим документом часу, в якому ми з вами живемо.

"Розрахунок Фенікса. Зупинити ворога"

автор: Петро Шевченко

Рис. 12. Фрагменти зі сторінки сайту з матеріалом у жанрі інформаційного огляду (про військові щоденники)

Українські художники, які пишуть історію на полотні

Софія Балацька

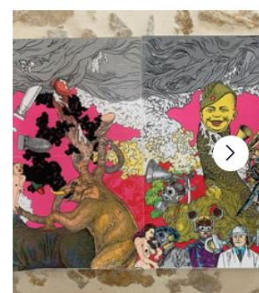
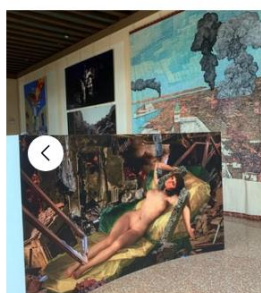

Нікіта Кравцов

 Фото: [Микола Зуєв](#)

 Фото: [Instagram](#)

Нікіта народився в Криму, в Ялті. Наразі живе та працює в Парижі. Кравцов є мультимедійним митцем, який використовує відео, малюнок, живопис, колаж і вишивку в своїх творах. Закордоном художник не забуває про Батьківщину та є дуже активним у боротьбі за її незалежність.

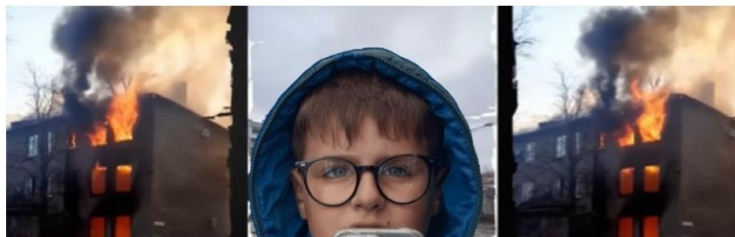
"Я українець, але зараз за межами України. Я ніколи не залишав Україну ментально й морально, і я представляю Україну за її межами".

 Нікіта Кравцов
 в інтерв'ю [Craft Magazine](#)

Рис. 13. Фрагменти зі сторінки сайту з матеріалом у жанрі оглядового нарису (про українських художників)

Як фільм "Довга Доба" відобразив реалії українців

Софія Балацька

Колаж автора

Кіно як форма візуального мистецтва має унікальну здатність не лише розважати, але й відтворювати та аналізувати історичні події, переносючи глядача у вир реальних переживань і драматичних моментів. Одним з таких яскравих прикладів є фільм "Довга Доба", який відображає реалії життя українців у період початку масштабного військового вторгнення.

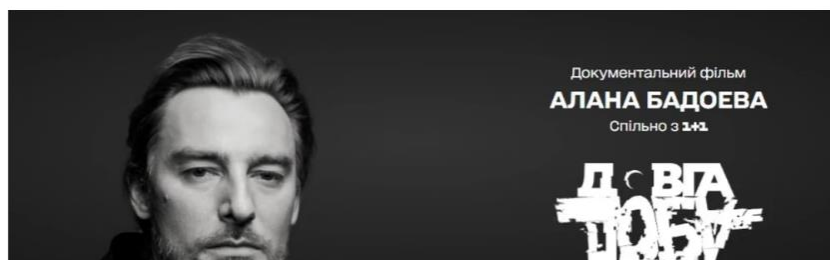

Фото: "ТіКіїв"

"Довга Доба" показує щоденні виклики, втрати та героїзм українців. «Цей проект — не просто ще один фільм про війну, а унікальне свідчення трагічних подій і злочинів росії очима українців, щоб ніхто та ніколи не зміг переписати нашу історію», — кажуть автори.

Режисер нагадує, що війна може торкнутися кожного, і важливо зберігати солідарність та підтримувати одне одного. Цей посил є основною темою фільму, яка проходить через усі історії, показуючи, як українці тримаються разом, незважаючи на страх і небезпеку. Мета стрічки — зберегти історичну правду, щоб ніхто ніколи не зміг переписати нашу історію. Ідея фільму — в силі єднання українського народу, в голосах тисячі українців.

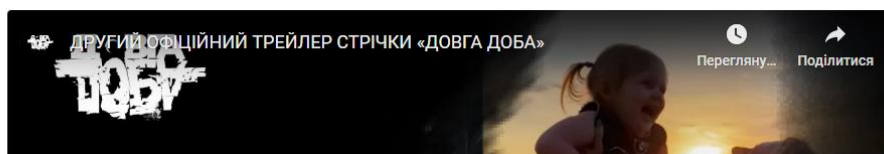

Рис. 14. Фрагменти зі сторінки сайту з матеріалом у жанрі рецензія (про фільм «Довга доба»)

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота "Культура у вогні" представляє собою медіа-проект у вигляді веб-сайту та серії публікацій, присвячених висвітленню стану та проблем російсько-української війни в мистецтві та культурі.

Проект спрямований на документування і аналіз мистецьких творів, що відображають події та наслідки конфлікту, а також на підтримку українських митців, які через свою творчість фіксують реалії війни, особисті історії та суспільні настрої. Робота покликана прослідкувати, як умови війни впливають на становлення, розвиток та виживання культури в суспільстві.

Медійний проект «Культура у вогні» включає інформаційно-культурний веб-сайт, що об'єднує мистецькі ресурси, спрямовані на висвітлення російсько-української війни через призму культури. Створено зручну платформу для користувачів, де можна знайти останні новини, аналітичні статті, інформаційні огляди, нариси, а також інформацію про актуальні збори для військових.

Медіапроект «Культура у вогні» заповнює нішу, де існуючі матеріали є недостатніми для повного розуміння впливу війни на культуру. Ця потреба зумовила необхідність популяризувати в українському медіасередовищі висвітлення війни в культурі шляхом створення якісного авторського продукту. Проект відрізняється від інших робіт своєю комплексністю та підходом, що полягає в акценті на взаємозв'язок війни та культури.

Ключові слова: веб-сайт, культура, війна, медіа.

ABSTRACT

The qualification work Culture on Fire is a media project in the form of a website and a series of publications dedicated to covering the state and problems of the Russian-Ukrainian war in art and culture.

The project aims to document and analyse artworks that reflect the events and consequences of the conflict, as well as to support Ukrainian artists who, through their work, capture the realities of war, personal stories and public sentiment. The work aims to show how war conditions affect the formation, development and survival of culture in society.

The Culture on Fire media project includes an information and cultural website that brings together artistic resources aimed at covering the Russian-Ukrainian war through the lens of culture. A user-friendly platform has been created where users can find the latest news, analytical articles, information reviews, essays, and information about current training sessions for the military.

The Culture on Fire media project fills a niche where existing materials are insufficient to fully understand the impact of war on culture. This need has led to the need to popularise the coverage of war in culture in the Ukrainian media environment by creating a high-quality author's product. The project differs from other works in its comprehensiveness and approach, which focuses on the relationship between war and culture.

Keywords: website, culture, war, media.

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають покликання на відповідне джерело _____ С. І. Балацька